

دشمن - آل - محمد توڙي روڪيندا رهن .
روڪجڻ واري حسين جي عزاداري نه آه
چڏ حسين سو گوارن تي سیهه پوشي ۽ جي ٽوڪ!
حاجيا! پوشاڪ ڪعبه جي ڀلا ڪاري نه آه
(موج)

جواز ماتم
بجواب
رساله ماتم

محمد هاشم عرف هيوة خان

قيمت ۷۵ پئسا

[دفعہ پھريون] [ڪاپيون ۱۰۰۰]

(سڀ حق ۽ واسطا قائم)

جواز ماتم بجواب رساله ماتم

نئين امن سوز تحريڪ جي شروعات

ٺيڙهيءَ جي دل هلائيندڙ حادثي جو اثر ۽ خوف
اڃان دلين تان لٽوئي نه آهي ته وري مولوي غلام
حيدر صاحب ملتاني همدرد پريس ۾ روڊ سکر مان
هڪڙو امن سوز ۽ خطرناڪ پنجاه سٺ صفح جو ڪتاب
ڇپائي ”ماتم“ نالو رکي تقسيم ڪري فضا کي زهريلو
ڪيو آهي. اهڙائي ڪتاب عوام جي دلين تي زهريلو
اثر پيدا ڪري فرقيدارانه ڪشيدي ۽ خون ريزيون
پيدا ڪرائيندا آهن. اختياريءَ وارن کي اپيل ٿي ڪجي
ته اهڙن ڪتابن کي ضبط ڪري لڳندڙن کي سخت
تنبيه ڪئي وڃي ته چڱو، بيءَ حالت ۾ امن ۾ خلل
پوڻ جو انديشو آهي. افسوس محرم کي ويجهو ايندو
ٿئي وري رسالا ورهايا ويا آهن خدا ڪري ائين نه هجي

جو خفيه سازشون به اندران اندر ستيون ويون هجن - جلد
تي لکيو اٿس ” مذهب اسلام ۾ ماتم ڪرڻ ناجائز
۽ حرام آهي -“ اسانکي تعجب هن ڳالهه جو آهي ته
مولوي صاحب جو نالو غلام حيدر ۽ ڪتاب سچو
حيدر ڪرار حضرت علي عليه السلام جي فرزند ارجمند
سيد الشهداء حضرت امام حسين عليه السلام جي غم
۽ يادگار جي مخالفت ۾! واه مولوي غلام حيدر واه!

سوال

لکي ٿو ”قال الله تعالى في القرآن المجيد“ ولا تكونوا
من المشركين من الذين فرقوا دينهم و كانوا شيعا“
ترجمہ :- ۽ نه ٿيو توهان مشرڪن مان جن پنهنجي
دين ۾ تفرقه وڌو ۽ ٿي ويا شيعه -

جواب

قرآن جي آيت جي معنيٰ ۾ تحريف ڪري
مذهب شيعه اٺا عشريءَ تي حملو ڪري لکيو اٿس
ته جن پنهنجي دين ۾ تفرقو وڌو ۽ ٿي ويا شيعه -
آيت جي پڇاڙيءَ وارو لفظ شيعا آهي نه شيعه جن
مولوي صاحب چالاڪي ڪري معنيٰ ۾ شيعا جي بدران
شيعه لکيو آهي. شيعا صيغو جمع جو آهي جنهنجي معنيٰ
آهي فرقا يا ٿولا ۽ ”شيعه“ صيغو واحد آهي جنهنجي معنيٰ

آهي هڪڙو ٽولو. قرآن جي معنيٰ ۾ اڏي خيانت ڪرڻ مسلمان جو ڪم نه آهي. غور ڪريو ته شيعه اثناعشري هڪڙو گروهه آهي ۽ انجي مقابلي ۾ ڪيئين فرقا موجود آهن. آيت به انهن ئي فرقن کي منع ٿي ڪري ته ٽولا ٽولا نه ٿيو. حديث نبوي آهي ”ستفترق امتي ثلاث وسبعين فرقتاً ڪل هم في النار الي واحد“ يعني پينعمبر صلعم جن فرمايو منهنجي امت ۾ ٽيهتر فرقا ٿيندا جنهن مان سواءِ هڪ فرق جي ٻيا سڀ دوزخي آهن. مؤلف جي عقائد جي ڪتابن موجب ڪم از ڪم سندن چار فرقا حق تي سمجهيا ويا آهن: (۱) حنفي (۲) مالڪي (۳) شافعي (۴) حنبلي.

هڏائي سگهندو مولوي صاحب ته جن چئن فرقن کي حق تي ٿو سمجهي تن مان حديث موجب ڪهڙي هڪڙي فرقي کي ناجي ٿو سمجهي ۽ ڪهڙن ٽن فرقن کي ناري؟

شيعه گروهه کي هن تمام خراب سمجهو آهي، پر قرآن شريف حضرت ابراهيم عليه السلام کي به شيعه ثابت ڪيو آهي. ”وإن من شيعته لابراهيم“ (پ ۲۲) ترجمون: ابراهيم حضرت نوح جي شيعن مان هو. (ڏسو سنت جماعت جو تفسير حسيني صفحہ ۳۸۵)

ڪلام الاهيءَ جي پاره ۲۰ ۾ آهي - ” فوجد فيها
 رجلين يقتتلان هذا من شيعته و هذا من عدوه فاستغاث
 الذي من شيعته على الذي من عدوه فوكزه موسى فضله عليه “
 ترجمون :- حضرت موسيٰ عليه السلام ٻن مردن کي
 وڙهندو ڏٺو جن مان هڪ سندس شيعن مان هو ۽ ٻيو
 عدو يعني دشمن - پوءِ دشمن جي مقابلي ۾ شيعه حضرت
 موسيٰ کان مدد گهري - حضرت موسيٰ شيعه جي دشمن
 کي مڪه هنڱي جو انهيءَ وقت مري ويو -
 انهن آيتن مان ثابت آهي ته حضرت نوح جي امت
 به شيعه لقب سان سڏبي هئي، حضرت ابراهيم به حضرت
 نوح جو شيعه هو ۽ حضرت موسيٰ عليه السلام جي
 امت به شيعه لقب سان سڏبي هئي، تڏهن حضرت موسيٰ
 عليه السلام شيعه جي مدد ڪئي. مولوي غلام حيدر
 صاحب ”ماتم“ ڪتاب لکي حضرت نوح، حضرت ابراهيم
 ۽ حضرت موسيٰ جي به توهين ڪئي آهي، جن جي
 تعليم مطابق سندن خالص پوءِ لڳ پاڻ کي شيعه
 سڏائندا هئا. جيڪو شيعن سان بغض رکڻ ڪري انبياء
 تي نڪته چيني ڪرڻ کان نٿو مڙي سو شيعن کي
 ڪيتري نفرت جي نگاه سان ڏسندو هوندو، تنهنجو
 فيصلو انصاف پسند مسلمان پاڻ ڪن.

حضرت شيخ عبدالقادر جيلاني عليه الرحمه غنيته
الطالبين جي صفح ۱۹۷ ۾ لکيو آهي ”انما قيل لها
الشيعة لا انها تشيعت عليا“ يعني انهن کي شيعه ان
کري چيو ويو جو انهن حضرت علي ابن ابي طالب
(عليه السلام) جي پيروي ڪئي. ”علي و شيعته هم الفائزون
يوم القيامة“ ڏسو سنت جماعت جو معتبر ڪتاب جامع
صغير علامه جلال الدين سيوطي (جلد ۶ صفح ۱۱۷
مطبوعه مصر) معنيٰ حضرت علي ۽ انجا شيعه ئي قيامت
جي ڏينهن فتح وارا ٿيندا.

”شيعته علي هم الفائزون“ (جامع صغير جلد ۲
صفح ۹۴)۔

ترجمون :- صرف علي ۽ جا شيعه ڪامياب ٿيندا.
”يا علي انت و شيعتك تردون علي الحوض رواه“
(جامع صغير جلد ۲ صفح ۲۰)

ترجمون :- يا علي تون ۽ تنهنجا شيعه حوض ڪوٺر
تي سيراب ٿي پهچندا.

شاهه عبدالعزيز محدث دهلوي صاحب به تحفه اثنا
عشره جي صفح ۶ ۽ ۷ تي لکيو آهي ته مهاجر ۽
انصار به پاڻ کي مخلصين شيعه سڏائيندا هئا. انهن عبارت
مان صاف ظاهر آهي ته پيغمبر صلعم شيعه لقب جي

ڪافي کان زياده تعريف ڪئي آهي ۽ انجي برعڪس مولوي غلام حيدر ملتاني، شيعه مذهب تي سخت نڪته چيني ڪري مهاجر ۽ انصار جي به گلا ۽ توهين ڪئي آهي جي سڀئي صحابي هوا ۽ شيعه سڏائيندا هئا. شيعن سان تعصب رکڻ ڪري مولوي غلام حيدر صاحب اصحاب رسول مهاجر ۽ انصار جي مذمت کان به نه ڊنو. سچ چيو اٿن ته تعصب اهڙو هلاڪ ڪندڙ مرض آهي جو ايمان کان به ڪڍيو ڇڏي.

حرفت ۽ ڌوڪيبازي جهڙو سوال

لکيتو ”جيتوڻيڪ شيعه پاڻي مومن ۽ مڃان اهليت سڏائين ٿا ليڪن سندن ٻارھون امام کين مومن نٿو سمجھي، ڇنانچہ شيعن جو ڪتاب صافي شرح اصول ڪافي ۾ آهي ته جيڪڏھن مخلصين شيعه ۳۱۳ جمع ٿين ته امام مهدي (عليه السلام) ظاهر ٿئي.“

جواب

تعصب جي مرض اعتراض ڪندڙ جو دماغ اهڙو ڪمزور ڪري ڇڏيو آهي جو سولي عبارت کي به اولي سمجھي عوام کي ڌوڪي ڏيڻ کان سواءِ رهي نٿو سگھي. حوالي ۾ پاڻ ئي لکيو اٿس ”مخلصين شيعه“

لفظ مخلصين ثابت ڪري ٿو ته مخلصين انهن کي چئبو جي دنيا جي فاني نعمتن جي حرص ۽ نفس اماره جي پيرويءَ کان پري هجن ۽ ديني احڪامن کي نفساني خواهشن تي ترجيح ڏئي ڪوبه اهڙو ڪم نه ڪن جو شرع محمدي جي خلاف هجي. مثلاً شراب نوشي، زناڪاري، اغلام بازي، رشوت خوري، ناچ، گانا، بي پردگي وغيره وغيره کي حرام سمجهي انهن جي ڪليءَ طرح مخالفت ڪن ۽ طاقتورن جي خوف ۽ سزا جي ذري برابر به پرواه نه ڪن. از آنسواءِ حق الله ۽ حق الناس، خمس، زڪوات وغيره جي ادا ڪرڻ ۾ پورا پورا عمل پيرا هجن. اهڙن اوصافن وارا ماڻهو اسلامي دنيا مان چونڊي ڪڍبا ته ۳۱۳ ته وڏو عدد آهي پر سٺ سٺا سٺا به چونڊي نه سگهبا. ان هوندي به اسلامي دنيا جي مسلمانن مان نيڪ هجن خواه بد ته به چئبو سڀني کي مسلمان. هاڻي ڪتاب جو مصنف ٻڌائي ته پنهنجن سڀني هم عقيدہ کي سواءِ نيڪ ۽ بد جي امتياز جي جڏهن مسلمان ٿو تصور ڪري تڏهن شيعن سان اهو قانون لاڳو نه ڪري ڪيئن ٿو انهن تي نڪتہ چيني ڪري ته اهي مومن نه آهن. امام عليہ السلام نه غائب آهي. ڪيئن ٿو لنگي ته بارهين امام جي نزديڪ شيعه مومن نه آهن. اهو

سراسر امام عليہ السلام نبي بهتان لڳايو ويو آهي .
 هي نڪتہ بہ قابل غور آهي تہ پيغمبر صلعم سان
 يهودين ، مشرڪن ، ۽ بت پرستن لڙائيون ڪيون .
 جهڙوڪ جنگ احد ، بدر ، حنين ، خندق ۽ خيبر ،
 جنہن کي ٿورا بهادر ميدان ۾ ثابت قدم رهي شهيد
 ٿيا ۽ گهڻا نبي ڪريم صلعم کي ڪفار جي گهيري ۾
 اڪيلو ڇڏي جان جي خوف کان فرار ٿي ويا تڏهن
 بہ فرار ٿيندڙن کي ۽ تاب دو لڪندڙن رڳو مسلمان
 پر وڏن القابن وارو ٿو سمجھي تڏهن شيعہ جي اڃان
 نہ جنگ مان فرار ٿيا آهن نڪي انهن تي ڪو آزمائش
 جو وقت ٿي آيو آهي نتتي نڪتہ چيني ڪري ڪيئن
 ٿو لکي تہ مومن نہ آهن ؟ جڏهن پيغمبر صلعم کي
 ڪفار جي گهيري ۾ اڪيلو ڇڏي وڃڻ وارن کي
 بہ مسلمان سمجھي رهيو آهي تڏهن کيس ڪهڙو حق
 آهي جو لکي ٿو تہ شيعہ مومن نہ آهن ؟

جن ۳۱۳ مخلصين شيعہ جو ذڪر آهي سي اهڙا
 هوندا جهڙا حضرت امام حسين عليہ السلام جا انصار هئا
 جن دين اسلام ۽ حق جي امام تان سر قربان ڪيو
 پر جان جي خوف کان ميدان ڇڏي هرگز نہ ڀڳا .
 هيءَ ڳالهہ بہ ڏيان طلب آهي تہ بريد جي فوج

هزارن جي تعداد ۾ هئي ۽ ڪربلا جي واقعي وقت لکين مسلمان اسلامي دنيا ۾ موجود هئا، ته به جن امام جي نصرت نه ڪئي تن کي مسلمان ۽ يزيد کي سندن مذهبي ڪتابن موجب خليفه المسلمين جي لقب سان تسليم ڪيو ويو آهي تڏهن شيعن کي مومن نه لکي انهنجي دل آزاري ڪرڻ کي امن سوز حرڪت نه سمجهجي ته ٻيو ڇا سمجهجي.

اسان اعتراض ڪندڙ کي چئائينج ٿا ڏيون ته پوري اسلامي دنيا مان پنهنجي مذهب جا مخلصين سني حضرات مٿي ڏيکاريل اوصافن وارا ۳۱۳ نه وڏو تعداد آهي فقط ٻه سئو ماڻهو ڪڍي ڏيکاري تنهنڪانپوءِ نڪته چيني ڪري ته حق بجانب سمجهو وڃي. مذهبي پابندي ته وڏي ڳالهه آهي پر جن مذهبن کي نظر انداز ڪري صرف آزاديءَ خاطر ميدان ۾ قدم رکي قربانيون ڏنيون آهن سي به آڱرين تي ڳڻڻ جييترا مس ڳولي سگهبا. روس جي لکن جي تعداد واري رعيت مان فقط لينن نڪتو، ترڪستان جي رعيت مان هڪ غازي مصطفيٰ ڪمال نڪتو، چين جي رعيت مان هڪ ماو زوئي تنگ نڪتو، علي هاڻي قياس اسلامي پاڪ ڪتاب منادي ڪري رهيو آهي ”قليلا من عبادي الشکور“ يعني الله جا شاڪر

ٻانها ٿورا آهن . ان هوندي به قليل تعداد تي نڪتہ چيني
 ڪرڻ حڪم الاهيءَ جي انحرافي ڪرڻي آهي .
 حضرت امام محمد مهدي عليه السلام لاءِ لکيڻو تہ
 ”سندن امام“ جنهن مان ظاهر ٿئي ٿو تہ حضرت امام
 محمد مهدي عليه السلام صرف شييعن جو امام آهي نہ
 ڪتاب لکندڙ جي گروه جو . ٻڌائي سگهندو تہ سندس
 ڪهڙو امام آهي جنهنجي معرفت حاصل ڪئي اٿس .
 چوڻ حدیث نبوي موجود آهي ”مات ولم يعرف امام
 زمانه فقد مات ميتت الجاهليه“ يعني جنهن وقت جي امام
 جي معرفت حاصل نہ ڪئي تنهنجو موت جهالت تي
 آهي . پاڻ ئي قبول ڪري چڪو آهي تہ امام محمد
 مهدي عليه السلام شييعن جو امام آهي تڏهن پنهنجو
 عقيدو به ٻڌرو ڪري ٻڌائي تہ سندس ڪهڙو امام آهي
 جنهنجي معرفت حاصل ڪرڻ جو نتيجو هي نڪري
 جو موت جهالت تي نہ ٿئي .

سچائي ڇهپ نہيڻ سگھي بناوٽ ڪرے اصولون سے
 کہ خوشبو آ نہيڻ سگھي کبھي کاغذ کے پھولون سے

سوال

لکيڻو:-

نہ رو او بے همیت قوم اب رونے سے گیا حاصل
 اوسے روتي سے جسکو تونے خود ہی مار ڈالا ہے

جواب

رسالي جو لکندڙ مٿين شعر ۾ روئڻ وارن تي الزام
ٿو مڙهي ته انهن معاذالله امام عليہ السلام کي شهيد
ڪيو آهي .

هاڻي تو جه سان پڙهو ته روئڻ وارن امام عليہ
السلام کي شهيد ڪيو آهي يا اعتراض ڪندڙ جي گروه
جي خليفه يزد ؟

افسوس يزد خليفه المسلمين سندن گروه جو ،
جنهن کي امام جو قاتل سمجهي پليد به پاڻ ٿو لکي ۽
عليه ما عليه جو سزاوار به پاڻ ٿي رساله ۾ لکي چڪو آهي .
تڏهن رڻ وارن تي قتل جو الزام ڪيئن ٿو لڳائي ؟
سندن خليفه المسلمين يزد جو ڏوه روئڻ وارن تي
مڙهڻ ايمان وارن جو ڪم چئبو يا ايمان فروشن جو ؟
هاڻي سندن عالمن جا راياءَ فتوائون ٻڌو جن يزد
کي خليفه المسلمين لکي حضرت امام حسين عليه السلام
کي معاذالله باغي ٺهرايو آهي .

اعتراض ڪندڙ جي معتبر مذهبي ڪتابن ”فيض
القدر شرح جامع صغيره ۽ منهج مڪيه ۾ ابن عربيءَ
جي فتويٰ موجود آهي . ”انه قال لم يقتل يزيد الحسين
الا بسيف جده اي لانه الخليفه والحسين باغ عليه والبيعت

سبقت يزد " يعني يزد امام حسين (عليه السلام) کي سندس ناني نبيء جي تلوار سان قتل ڪيو ڇو ته يزد خليفه هو ۽ حسين (عليه السلام) (معاذ الله) باغي هن ڪري جو يزد جي بيعت اهل حل و عقد جي طرف کان ٿي چڪي هئي ۽ انجي پي به انکي خليفه بنايو هو " هائي اهل انصاف فيصلو ڪن ته يزد جهڙي فاسق ۽ فاجر کي پيغمبر صلعم مسلمانن جو واجب اطاعت خليفو تصور ڪيو هوندو؟ جيڪي نبي ڪريم صلعم تي بهتان مڙهن کان نٿا ڊڄن سي عزادارن تي جيسين بهتان نه مڙهين تيسين صبر ڪيئن اچين!

حديث نبوي آهي " الحسين مني وانا من الحسين " يعني پيغمبر صلعم فرمايو " حسين مون مان آهي ۽ آءٌ حسين مان آهيان " امام حسين عليه السلام جو قتل انهيءَ حديث موجب بعينه پيغمبر صلعم جو قتل آهي جنکي نبي آخر زمان صلعم جو لحاظ ۽ قدر نه آهي سي حضرت امام حسين عليه السلام تي بغاوت جي الزام رکڻ کان ڇو لرزندا!

ياد رهي ته سيد المرسلين صلعم، جن خلفاء عظام جي بيعت نه ڪندڙن کي سني عقيدتي موجب واجب القتل ٺهرايو آهي سي منجانب الله خليفه آهن جنجي

خلافت برحق جو ثبوت اعتراض ڪندڙ جي ڪتابن مان به ثابت آهي. ڏسو تاريخ الخلفاء صفحہ ۷۷ ۽ ۷۸ برائين قاعده صبح ۲۹ ”لا يزال الدين قائما حتي يكون عليكم اثناعشر خليفه“ يعني فرمايو نبي ڪريم صلعم ته جيڪي تائين توهان ۾ ٻارنهن خليفه رهندا تيسين دين قائم رهندو. سلطان ترڪيءَ جي خلافت جي خاتمه بعد اعتراض ڪندڙ جي خلافت جو سلسلو ختم ٿي ويو باقي رهيا شيعه جنجو ٻارهون خليفه امام محمد مهدي عليه السلام حاضر غائب آهي جنهن جي معرفت سبب موت اسلام تي ٿئي ٿو، هاڻي رهيو اعتراض ڪندڙ ۽ انجو فرقو تنهنڪي گهرجي ته پنهنجو خليفه نامزد ڪن مبدا موت جهالت تي نه ٿي پوي. مذڪوره ٻارنهن خلفاء عظام مان يارهن کي اعتراض ڪندڙ جي پيشوائن تلوارن ۽ زهر سان شهيد ڪرايو آهي جنهن مان ٿي محبت يا عداوت جو پتو پئجي سگهي ٿو.

سوالی

لکیتو "جهڙو واقع شهادت امام عالي مقام حضرت
امام حسين رضي الله عنه جو اندوهناڪ ۽ عبرت آوز
آهي اهڙو واقع ڪوئي تاريخي صفحات پيش ڪري
سگهندا"

جواب

سچ چيو اٿن ته حق جو ڪلم دشمن کان به زبان

مان نڪري ويندو آهي .

واقع ڪرڻا جي تعريف به ٿو ڪري ۽ واقع جي
 يادگار کي بند ڪرائڻ لاءِ رسالو به پاڻ ئي لکيو اٿس
 تنهن ۾ هيءُ اٽڪل رکي اٿس ته امام عليه السلام جي
 تعريف ڪري عزاداري جي مخالفت ڪبي ته عزادار
 کيس امام جو حيدار ڄاڻي سندس لکڻي کي سچو سمجهي
 عزاداري ڇڏي ڏيندا. مولوي غلام حيدر ملتاني پنهن
 جي جيد عالم امام غزالي صاحب جي فتويٰ تي عمل
 پرا ٿي عزاداريءَ کي بند ڪرائڻ لاءِ ”رساله ماتم“
 لکي عزادارن کي فریب ڏئي رهيو آهي. سندس
 مذهبي ڪتاب صواعق محرقه علامه ابن حجر مڪيءَ
 ۾ امام غزالي صاحب جي فتويٰ ۽ انجو سبب موجود
 آهي. اصل عبارت ”يحرم علي الواعظ مقتل الحسين فانه
 يهيج علي بغض الصحابه والطعن فيهم“ يعني واعظ ڪندڙ
 تي حسين (عليه السلام) جي قتل جو ذڪر ڪرڻ حرام
 آهي ڇو ته انهيءَ مان صحابه جي خلاف هيٺان پيدا
 ٿئي ٿو ۽ انهن ڏي بغض وڌي ٿو .

قرآن شريف جي آيه مودت ۾ صرف پيغمبر صلعم جي
 قريبن سان محبت رکڻ اجز رسالت ٺهرايو ويو آهي ۽
 حضرت امام حسين عليه السلام پيغمبر صلعم جو پيارو

قريب آهي ان هوندي به اجر رسالت هي ادا ڪيو ويو آهي جو سندن شهادت جي ذڪر کي ئي حرام ٺهرايو ويو آهي محض ان سبب ڪري ته اصحابن ڏي بغض پيدا ٿو ٿئي. خبر نٿي پوي ته يزدت کي اصحابي سمجهي لکيو ويو آهي يا ٻيا به ڪي شامل سمجهيا اٿن.

ياد رهي ته امام ۽ خليفه ساڳئي عهدو جا به لقب آهن. خليفه معنيٰ پيغمبر صلعم کان بعد سندن جانشين ۽ اهو ساڳيو خليفه امت جو امام آهي. هاڻي مولوي غلام حيدر صاحب ٻڌائي ته سندن ڪتابن جڏهن يزدت کي خليفه المسلمين قبول ڪيو آهي تڏهن يزدت مولوي صاحب ۽ انجي ٿولي يا فرقو جو امام ٿيو يا نه؟ ۽ يزدت جي بيعت کان حضرت امام حسين عليه السلام انڪار ڪيو ته سندس فرقو جي عالمن معاذ الله فتواون صادر ڪري کين واجب القتل ٺهرايو تنهن مان روز روشن وانگر پترو آهي ته يزدت جي خلافت جي دؤر ۾ مذهبي عقيدي موجب مولوي غلام حيدر جو خليفو ۽ امام يزدت ٿيو. ان هوندي به يزدت کي پليد لکن اٽڪل ۽ قريب دهه نه آهي ته ٻيو ڇا آهي؟ مولوي غلام حيدر صاحب کي چئلينج ٿو ڏجي ته سندس مذهبي ڪتابن مان ثابت ڪري ڏيکاري ته يزدت خليفو نه هو پر حضرت

امام حسين عليه السلام خليفه المسامين ۽ امام هو، ته پوءِ قبول ڪرڻو پوندو ته هو يزيد جي خلافت کي نٿو مڃي. جي ان سلسلہ کي يزيد کان اڳتي ٿاڻبو ته جن اصولن تي خلافت جو بنياد رکيو ويو آهي تنجو مخالف ثابت ٿيندو ۽ پنهنجي مذهب کان خير باد چوڻو پوندس. سندس مذهب جي مفتين ۽ مولوي صاحبن کي گهرجي ته مٿس فتويٰ جاري ڪن جو انهنجي خليفه المسلمين يزيد تي لعنت لکي هنڪي پليد ڪوئي رهيو آهي. شيعه شهادت جو ذڪر ڪن ته انهن تي الزام لڳايا وڃن ته هو تبرًا ٿا ڪن ۽ مولوي غلام حيدر ڪليو ڪلايو سندن خليفه يزيد تي تبرًا ڪري رهيو آهي ته خاموش آهن تنهن مان به پڌرو آهي ته عزاداريءَ جي مخالفت سا دل ڪولي ڪري پوءِ خلافت جي مقرر ڪيل اصولن جو انڪار ڪري يا يزيد جي خلافت جا انهن اصولن موجب مڃي وٺي آهي تنهن تي تبرًا ڪري ته بسم هنڪي معاف آهي. حضرت امام حسين عليه السلام جي يادگار سان دشمني ان کان وڌيڪَ بي ڪهڙي ٿيندي.

سوال

لکي ٿو ”شيعان حسين، اسوہ حسين رض کي چڙي
يزيد عليه ما عليه جي سنت تي عمل پيرا ٿي رهيا آهن
چنانچہ هر سال عشرہ محرم ۾ اهي حرکات ۽ خرافات
مظلوم ڪربلا جي ياد ۾ ڪري گذرندا آهن جن کان
نه صرف اسلام ۽ اهلييت عظام جي تحقير ۽ تذييل
ٿئي ٿي بلڪ خود حضرت امام جي روح پر فتوح کي
يقيناً تڪليف ٿيندي هوندي.“

جواب

ملتاني مولوي صاحب جي دماغ جا اسڪرو اهڙا
ڍرا ٿي ويل ٿا ڏسجن جو پنهنجي قلم سان عزادارن
کي ”شيعان حسين“ به ٿو لکي ۽ انهن تي امام عليه
السلام جي قتل جي تهمت به ٿو مڙهي! سندس ڪهڙي
ڪالاهه کي سچو سمجهجي ۽ ڪهڙيءَ کي ڪوڙو؟

قرآن مان يادگار جو ثبوت

ڪلام الاهيءَ جو حڪم آهي ”وذكر فان الذڪري
تنفع المومنين“ يعني ياد دهاني ڪرائيندا رهو ڇو ته
ياد دهاني ڪرائڻ ايمان وارن جي فائده جو سبب آهي.
هاڻي تلاش ڪرڻ گهرجي ته اهي ڪهڙيون ڪالاهيون
آهن جن جي ياد نازي ڪرائڻ خالق کي منظور آهي؟

قرآن ۾ نماز، روزہ، حج وغيرہ جو اجمالي ذکر موجود آهي يعني نماز پڙھو، روزو رکو، حج جو قصد ڪريو ليڪن تفصيل بيان ڪيل نه آهي ته ڪيئن نماز پڙھو ڪهڙيءَ طرح روزو رکو ۽ ڪهڙيءَ ريت حج ڪريو. جي تفصيل موجود هجي ها ته نبيءَ کي مقرر ڪرڻ جو ضرور ئي محسوس نه ٿئي ها، هرڪو قرآن پڙهي مطلب حاصل ڪري سگهي ها ۽ چوي ها ته قرآن ڪافي آهي. نبيءَ جي ضرورت نه آهي. مالڪ حقيقي، امت کي نبيءَ جو مطيع بنائڻ لاءِ صرف اجمالي ذکر قرآن ۾ ڪري تفصيل جو فريضو نبي ڪريم صلي الله عليه وسلم تي رکيو هن لاءِ ته ماڻهو نبي ڪريم کان بي نياز نه ٿين. المختصر مالڪ حقيقي قرآن ۾ هر هر قدم تي اسان کي رسول ڪريم صلي الله عليه وسلم جو محتاج بنايو آهي. يعني اجمالي منزل قرآن ۾ آهي ۽ تفصيل پيغمبر صلي الله عليه وسلم جي عمل ۾. ساڳيءَ طرح ”ذڪر“ يعني ياد ڏيارڻ مجمل آهي ۽ جيڪو عمل پيغمبر صلي الله عليه وسلم ڪري ڏيکاريو ۽ ياد دهاني ڪرائي تنهنجي يادگار قائم ڪرڻ سان خدا تعاليٰ جي ياد به تازي ٿئي ٿي ۽ يادگار قائم ڪندڙن کي به فائدو ۽ ثواب حاصل ٿئي ٿو، تڏهن رب ڪريم قرآن جي هن آيت ۾ فرمايو ته ياد دهاني ايمان وارن جي فائدو جو سبب آهي.

الله تعاليٰ عزوجل قرآن ۾ حضرت ابراهيم ۽ اسماعيل
عليههم السلام جو ذڪر نازل ڪيو ۽ پيغمبر صلعم امت
کي ان ذڪر جي ياد دهائي ڪرائي ۽ مناسڪ حج
جو تفصيل ٻڌائي پاڻ سڳورن به ان جي ادائگي ڪئي
۽ امت کان به ادائگي ڪرائي جا اڄ تائين ٿيندي اچي.
جيئن جناب هاجره رضه پنهنجي فرزند جي پياس بهجهائڻ
لاءِ پاڻيءَ جي تلاش ۾ صفا ۽ مروه پهريون تي ڊوڙي
وڃي چڙهي هئي تيئن حاجيائون ۽ حاجي سڳورا ڊوڙي
جناب هاجره جو نقل ٿا اتارين ۽ ننڍي وڃين ۽ وڏي شيطان کي
جيئن حضرت اسماعيل ڪنڪريون هڻي ڀڄائي ڪڍيو هو تنهن
انهن تنهنن جاين تي نبي زاده جو نقل اتاري ڪنڪريون
ٿا هڻن ۽ حضرت اسماعيل جي دنسي جو نقل اتاري
حلال جانورن جون قربانيون ٿا ڪن تيئن مجلسن ۾
سيد الشهداء عليه السلام جو ذڪر ياد دهائي ۽ لاءِ
دهرايو ٿو وڃي ۽ جيئن حاجيائون ۽ حاجي مظاهرا
ڪري حضرت اسماعيل ۽ حضرت ابراهيم عليههم السلام
جي يادگار جو منظر پيش ٿا ڪن تيئن ڪربلا جي
يادگار کي زنده رکڻ لاءِ دلداري، جهولو مشڪ ۽
تابوت جا مظاهرا جلوسن ۾ ڪري شهادت جا مناظر
ٿا پيش ڪن ۽ مقصد بنهين جو ساڳيو آهي - هاڻي

ٻڌايو ته مولوي غلام حيدر جو ڪهڙو نقصان ٿو ٿئي
 جو امت محمديءَ جي دعويٰ ڪندي حضرت اسماعيل
 جي يادگار ۽ مظاهرن تي ڪجهه به نٿو ڪڇي ۽ دلبنده
 رسول حضرت امام حسين عليه السلام جي غم جي مجلسن
 ۽ مظاهرن تي امن سوز ۽ دل آزار حملا ڪري يزد
 جي سنت جو احياءَ ٿو ڪري؟ ايترو به نٿو خيال ڪري
 ته حضرت اسماعيل جي ذبح کي قدرت ذبح عظيم جو
 لقب ڏئي فرمايو ”و فديناهُ بذبح عظيم“ يعني حضرت
 اسماعيل جي ذبح کي وڏي ذبح سان تبديل ڪيو ويو.
 وڏو ذبح دنيا نه آهي پر ڪربلا جون قربانيون آهن
 جن ۾ نبي زادا ۽ امام زادا بيگناهه شهيد ٿي ويا.

مولوي غلام حيدر صاحب جو اخلاقي فرض هو
 ته پهرين حاجين کي هدايت ڪري ها ته حج جي مظاهرن
 مان حضرت ابراهيم ۽ اسماعيل عليهم السلام جي روحن
 کي اذيت ٿيندي هوندي تنهن ڪري اهي مظاهرا بند
 ڪيا وڃن، تنهن کان پوءِ عزادارن کي سمجهائي ڏئي ها
 ته به ڪٿي سمجهجي ها ته هن ٻئي اکيون برابر ڪيون.
 يڪ طرفي فيصلن تي ائين ئي سمجهڻو پوي ٿو ته هن
 رساله ماتم ۾ عزاداريءَ تي نقطه چيني ڪري يزد ۽
 ٻين امام جي قاتلن جي روحن کي خوش ڪيو آهي.

سوال

لکيو ”ماتم ۽ نوحه ڪرڻ دهل ۽ نقارا وڃائڻ
مرثيه خواني ڪرڻ يزدي سنت آهي.“

جواب

عزادار ماتم ۽ نوحه احڪام الاهي ۽ احاديث نبوي
جي روشنيءَ ۾ ڪندا اچن ٿا جنهن جو ثبوت مٿي اچي
چڪو آهي. ان هوندي به جي مولوي غلام حيدر ان
کي يزدي سنت ٿو سمجهي ته متس واجب آهي ته
پنهن جي خليفه يزدي جي سنت جو اتباع ڪري خود
به ماتم ڪري ۽ پنهنجي فرقو کي به ماتم ۽ نوحه
ڪرڻ جي ترغيب ڏئي ڇو ته سندس مذهب جو عالم
۽ مفتي ابن عربي يزدي جي اتباع کان انڪار ڪرڻ وارن
کي واجب القتل ۽ باغي ٺهرائي چڪو آهي. متابعت يا
تابعداري پنهنجن خليفن جي پاڻ ڪانه ڪن ۽ تهمت
مڙهين شيخن تي ته هو سندن خلفاء ڪرام کي ڪونه
مڃين! امان سندس جيد عالم حافظ قرآن محمد عمر
صاحب قادري الوارثي ايڊيٽر ماهوار رسالو ”سني“
ساڪن لکڻو جنهن جي ذات گرامي تعارف جي محتاج نه
آهي تنهن پنهنجي ماهوار رسالي محرم نمبر ۾ ”آل
رسول جي قرباني ۽ يادگار جو مقصد“ شايع ڪيو آهي

جنهن ۾ لکيو اٿس ته واقع ڪربلا جي ياد منائڻ صرف شيعه حضرات لاءِ مخصوص نه آهي پر اهل سنت به ان فرض ۾ برابر جا شريڪ آهن انجو اختصار پيش ڪجي ٿو غور سان پڙهو.

لکيو ”ان باري ۾ قرآن شريف ۾ ارشاد ٿيل آهي ”وذكرهم بايام الله“ يعني اي نبي اوهين پنهنجيءَ امت کي الله جا ڏينهن ياد ڏياريو. تفسيرن ۾ آهي ته خاص ڏينهن کان مراد اهي ڏينهن آهن جن ۾ انبياءِ ڪرام ۽ اڪابران اسلام پنهنجن جون قربانيون پيش ڪيون ۽ صبر ۽ شڪر جا نمونا پنهنجن پيروي ڪندڙن لاءِ ڇڏيا آهن ۽ انهن تذڪرن مان جيڪو نفعو حاصل ٿئي ٿو تنهن کي به بيان فرمايو آهي ”لقد كان في قصصهم عبره اولي الباب“ يعني انهن قصن ۾ سمجهه وارن لاءِ عبرت آهي. اهڙا واقعا ۽ حادثا جي عقلمندن لاءِ عبرت جهڙا هجن تن جو ذڪر ڪرڻ اسلام سنت الاهي قرار ڏنو آهي جيئن عيدالضحىٰ جو مقصد ۽ قربانيءَ جا ڏينهن ان لاءِ مقرر ڪيا آهن ته حضرت ابراهيم ۽ اسماعيل ذبيح الله جي قربانيءَ جي ياد هميشه تازي ۽ قوم لاءِ مشعل راهه بنجي رهي. علي الخصوص اها قرباني جا سيدنا امام حسين عليه السلام ۽ سندن پاڪ آل ڪربلا ۾ خدا

تعاليٰ جي محبت ۽ قوم جي هدايت لاءِ ڪمي اها سڀني
 پيغمبرن جي آل ۽ اولاد جي قربانين تي شرف رکي ٿي.
 اکين جا ڳوڙها جي ۶۱ هجريءَ کان وٺي هن وقت
 تائين ڳاڙيا ويا آهن ۽ سڀئي آهن ۽ دانهون هڪ جاءِ
 تي گڏ ڪري سگهجن جي انهيءَ وڏي حادثي جي ياد
 ۾ لکين انسانن جي اندر مان نڪتيون آهن ته عجب
 نه آهي ته نئون خوني سمنڊ جاري ٿي وڃي. هي اهو
 غم آهي جو جيستائين دنيا ۾ هڪ به درد پري دل
 رکندڙ انسان جنهن کي صحيح معنيٰ ۾ انساني دل چئجي
 موجود هوندو اوسيتائين ان غم جو سلسلو جاري رهندو
 ايندو. ليڪن اڄ به اهڙا پٿر کان زياده سخت دل رکڻ
 وارا انسان نما بت موجود آهن جن جون پٿريلين اڪيون
 انهيءَ جانڪاه حادثي کان نه پر نرم ٿين ٿيون ٺڪي انهن
 جي خاموش چپن تي دنيا جي هن سڀ کان وڏي حادثي
 جو ذڪر ٿي اچي ٿو جيئن اخبار النجم جا مولوي
 عبدالشڪور ڪاڪورويءَ جي سرپرستيءَ هيٺ ڪرندي
 هئي تنهن جي ۱۹۲۴ واري پرچي ۾ لکيو ويو هو ته
 روئي اهو جو مرڻ کان پوءِ جهنم ۾ وڃڻ وارو هجي.
 معاذ الله. حالانڪ هيءَ اها دردناڪ شهادت آهي جنهن
 جي خبر حضرت جبرئيل عليه السلام کان ٻڌي خود سيد

عالم صلعم جن به گريه ڪيو آهي. مگر آءٌ! ظالم پنهنجي
گندي بابت ۾ خداوند قدوس جي سڀڪان وڏي محبوب
جي ذات گراميءَ کي به ڇا مان ڇا چئي ڇڏيو ۽ هڪ
ديوبنديءَ فناويءَ رشيد به ۾ فتويٰ ڏئي ڇڏي ته عشره
محرم ۾ شهادت جو ذڪر ڪرڻ رافضين مان مشابيهت
ٿو رکي انڪري منع آهي.

حد ٿي وئي جو ڪتاب ”سر الشهادتين“ جو مولانا
شاه عبدالعزیز محدث دهلوي عليه الرحمه جو تصنيف ڪيل
آهي تنهن لاءِ به لکي ڇڏيو ته انجو پڙهڻ به ناجائز آهي
حالانڪ هن شهادت جو اهو ذڪر آهي جنهن کي
حضرت جبرئيل اچي سرور عالم کي ٻڌايو، ٻڌائيءَ جي
فرشتي اچي بيان ڪيو ۽ پيغمبر صلعم کي خدا وٽان پهتل
خبر اچي ٻڌائي ۽ رسول ڪريم صلعم اصحاب ڪرام ۽
ازواج مطهرات کي ٻڌائي، جن ٻين کي ٻڌائي انهيءَ حد
تائين جو معتبر ڪتابن جي ذريعي اسانجي ڪنن تائين
پهني. آئون چوان ٿو ته ڇا هي واقعو نه آهي ته ام الفضل
ڏيءَ حارث جي فرمائي ٿي ته حضور صلعم جن فرمايو
ته مون وٽ جبرئيل آيو ۽ خبر ڏنائين ته عم قريب منهن
جي است ان شهزادي کي شهيد ڪندي ۽ ان سر زمين
جي ڳاڙهي مٽي به آئي ڏني. (ڏسو ابو دائود).

اها. حقيقت ثابت ڪري ٿي ته واقع شهادت جو
بادگار خود جبرئيل قائم ڪيو. حقيقت هيءَ آهي ته
اهو بيزيدي فرقو مسلم نما صورت ۽ انسان نما اصنام جي
شڪل ۾ اڄ به موجود آهي.

مسلمانن کي آل رسول ۽ شهداء ڪربلا جي قربانين
جي ياد هميشه قائم ۽ زنده رکڻ گهرجي ۽ اسلام
جنهن مهتم بالنشان طريقي سان اڪايرن جي بادگار ۽
ذڪر ۽ افڪار کي باعث عبرت قرار ڏنو آهي تنهن
تي برابر عمل ڪرڻ گهرجي ۽ ڪنهن به مولوي يا
مفنيءَ جي منع ڪرڻ تي نه لڳجي ڇو ته اهي انڌا آهن
۽ انڌا ٻين کي ڪهڙي راه ڏيکاري سگهندا.

من كان في هذه اعمى فهو في الاخرت اعمى و ضل
صلى الله عليه وسلم خير خلقه سيدنا محمد وآله اجمعين
(مولوي محمد عمر صاحب جي عبارت ختم ٿي)

ارباب انصاف ٻئي عبارتون پڙهي فيصلو ڪن ته
بغهن هم مذعب مولوي صاحبن مان ڪنهن کي حق تي
سمجهجي ۽ ڪهن کي ناحق تي؟

غلام بن قسمن جا ٽيندا آهن هڪڙا وفادار ٻيا
بي وفا وفادار آقا جي اولاد جا خير خواه ۽ بي وفا
دشمن ۽ نه ڪو حرام ٿيندا آهن. نه ڪو اهڙي شيءِ آهي جو

جيسين طعام ۾ نه وجهو تيسين ٿڪو ۽ بدمزه ٿيندو.
حضرت علي عليه السلام جا ۽ نمڪ جا عدد هڪ
جيترا آهن.

ترڪيب

عدد:- ن م ڪ = نمڪ ع ل ي = علي
۱۱۰ = ۱۰ ۳۰ ۷۰ ۱۱۰ = ۲۰ ۴۰ ۵۰

هر علمي محفل خواه وعظ ۾ جيسين حضرت علي
عليه السلام جو ذڪر خير پئي ذڪر سان گڏ نه ڪيو
تيسين ٿڪو محسوس ٿيندو ڇو ته حضرت علي عليه السلام
علم نبويءَ جي شهر جو دروازو ۽ باب الفتح آهي. اهو
ئي سبب آهي جو گذريل جنگ ۾ به علي علي جو نعره
هر جاءِ تي بلند هو، فتح کان بعد وري اهو گهن
اوها ڪهاڙي.

سوال

لکيتو ”دهل نغارا ۽ شرنابون شاديءَ ۾ وڃرايا

ويندا آهن.

جواب

ٻڌائي سگهندو مولوي صاحب ته دهل ۽ شرنابون
رڳو عزاداريءَ ۾ ناجائز آهن يا شادين ۾ به؟ ڪڏهن
ڪنهن شاديءَ واري کي دهلن وڃائڻ کان منع
ڪري ڪجهه لکيو ويو آهي؟ يا صرف عزاداري اکين

۾ ڪڪرو آهي؟ هنجي جيڪا به جڳهه آهي سا صرف
 عزاداريءَ کي بند ڪرائڻ جي، جاسندس طاقت کان ٻاهر آهي.
 آءٌ چشم ديد حقيقت پيش ٿو ڪريان جنهن مان
 ثابت ٿيندو ته خلافت تحريڪ وقت خلافتي مولون جي
 موجودگيءَ ۾ خلافتي مسلمان دهن تي مٿو ۽ چاٽي
 پٽيندا ترڪيءَ جي خلافت لاءِ نوح پڙهندا هومستيد هال
 ۾ هندو مسلم جي گڏيل مستنگ ۾ داخل ٿيا ته ڪنهن
 هڪ مولوي صاحب به منع نه ڪئي ته دهل وڇائڻ ۽
 پٺڻ ناجائز آهي. تابوت تي نه اعتراض ٿا ڪيا وڃن پر
 ولايتي ڪپڙي کي پڻ ڪاٺين تي جڻ هندو ڪاٺي
 ٺاهي ميت ڪندا آهن تڏهن رڪي ڪانگريسي هندو رام
 رام سنگ ۽ ڪندا ڪلها ڏيندا هليا ۽ ڊگهين ڌاڙهين
 وارا خلافتي مواري به ڪاٺيءَ کي ڪلها ڏيندا ڪلم
 پڙهندا هليا ۽ سڀني هندو ۽ مسلمانن گڏجي هومستيد
 هال ۾ ڪاٺيءَ کي ولايتي ڪپڙي سميت باه ڏئي ساڙيو
 ته ڪنهن هڪ مولويءَ به اعتراض نه ورتو. ياد رهي ته
 انهي هندو مسلم جي گڏيل اجتماع ۾ هندو عورتن سان
 گڏ مسلمان عورتن به ڪي برقع سان ۽ ڪي منهن
 اگهاڙيون شرڪه هڻيون ته حاشر خلافتي مولوين مان
 ڪنهن به اعتراض نه ڪيو ته عورتن جي گڏ ٿيڻ

ڪري گهڻا ماڻھو ڪٿا ٿيا آهن پاڻ ترغيث ڏيڻ لڳا ته خلافت جي حمايت ۾ آيون آهن پر جي عزاداريءَ جي مجلسن ۽ جلوسن ۾ عورتن کي ڏسڻ ٿا ته اعتراض ٿا ڪن ته عورتن کي ڏسڻ لاءِ مجمع گڏ ٿئي ٿو، حقن غلام حيدر ملتانيءَ اعتراض ڪيو آهي.

خلافتي اجتماع ۾ عورتن جي اچڻ کي عقيدو سان تشبيهه ڏين ۽ مجلسن ۽ ماتمي جلوسن ۾ عورتون اچن ته عقيدتي جي ڳالهه کي بدلايو نقطه چينون ڪن اگرچہ سمجهن ٿا ته حضرت امام حسن عليه السلام جي نالي تان جن مرد ڦار آهن تن عورتون هنڪري جو ڪربلا جون قربانيون عالم انسانيت ۾ مرغوب خاطر بنجي چڪيون آهن.

تعجب هن ڳالهه تي ٿو لڳي ته ڪامن، جم خانن ۽ مشاعرن ۾ نوجوان ڇوڪريون ۽ عورتون جمالو ۽ ٻيا عشقيه ترانا مردن جي روبرو ڳائين ۽ ناچ ڪن ته شرعي فتويٰ جاري ڪرڻ لاءِ موافقن جي زبان تي خاموشيءَ جي مهر لڳل آهي پر عشره محرم کي ويجهو ايندو ڏٺائون ته خود ساختہ فتوائون ۽ نقطه چينون شروع ٿي ويون.

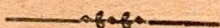
سرڪار دو عالم جي نوراني جسم جو، وار مبارڪ

۾ هڪ جز آهي ته انجي گم ٿيڻ تي اسلامي دنيا ۾ هلچل مچي وئي هت تازون ٿي ويون ۽ ڪارن جهنڊن سان جلوس ڪڍي عقيدت جو اظهار ڪيو ويو. ساڳي طرح حضرت امام حسين عليه السلام به سرڪار رسالت جو جر آهي جنهنجي شهادت عظميٰ تي جي اهڙا مظاهرا ٿا ڪجن ته اعتراض شروع ٿيو وڃن تنهن مان به محبت يا عداوت جو ثبوت مليٿو. وار مبارڪ جو جلوس حيدرآباد ۾ ۳ جنوري ۱۹۶۴ع جو واقع آهي.

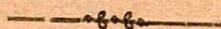
علي هاذالقياس استنبول کان هڪڙو سائي رنگ جو جهنڊو آيو ته وڏي احترام سان جلوس ڪڍي سڄي شهر ۾ ڦيرايو ويو ته مولوي صاحبن جي نزديڪ جائز هو فقط فرزند رسول سيدالشهدا حضرت امام حسين عليه السلام جي يادگار ۾ ذوالجناح، جهولو، تعزير ۽ علم ڪڍي جاوسن ۾ هلڻ ناجائز، انمان پترو آهي ته اهي مظاهرا بيزيد ۽ انجي قوم جا ظلم ۽ بچڙايون ظاهر ٿا ڪن ۽ بيزيد جا پوءِ لڳ برداشت ڪري نٿا سگهن تڏهن ٿا منگهڙت فتوائون ڏئي عزاداريءَ کي بند ڪرائن جون ڪوششون ڪن.

نور - خدا ۾ ڪفر کي حرڪت ۾ خنده زن
پهو کون سم ۾ چراغ بجهايا نه ڄاڻيگا

پڪ حسين نيسٽ نا گردد شهيد
ورنہ بـسـيار اـنـد در دنيا يزید

پڻاڻي صاحب عليہ الرحمير جو فرمان آهي:-
”ملو ٻانڀڻ ڇهڙو ٿيئي اوچي ذات،
هڏو ڏيئي وات ڏئي ۽ ڌڪاري ڇڏيا“

سوال

لکيڻو ”شيعه مذهب تا قيام قيامت ماتم ۽ عزاداري
ڪندي هليو ويندو ليڪن قتل حسين رضه جو داغ
سندن پيشانين تان هرگز نه ويندو چوٽه انهن بدنصيبين
کي حضرت سيده زينب رضي الله عنها جي بددعا آهي
جو جڏهن اهلبيت جو قافلہ ڪوفي ۾ اچي پهتو ته
شهر جي جائن جي چٽين تي چڙهي شيعه عورتون وا
حسيناه واويلا چئي رهيون هيون ته بي بي صاحبہ انهن
جي مڪاري ۽ حيل بازيءَ کي ملاحظہ ڪري ارشاد
فرمايو ”خدا توهانکي برباد ڪري توهان ئي ته اسانکي
قتل ڪيو ۽ ڪرايو ۽ ڌوڪو ڏئي سڏايو سچ آهي
ته اوهان گهڻو گريه ڪريو ۽ ٿورو ڪلو ڇو ته توهان
هميشه جي باهه کي خريد ڪيو آهي“

جواب

جڏهن سمجھي ٿو ته شيعه مذهب تاقيام قيامت ماتم ڪندو ايندو
تڏهن قيامت کان اڳ، عزاداري بند ڪرائڻ جي ڪوشش
ڪري رسالو لکي امن سوز حرڪتون ڪرڻ داني يا ناداني؟
عزادار جائز ڪن يا ناجائز جزا ۽ سزا جو اختيار مالڪ
حقيقيءَ کي آهي، کيس ڪن پر ڪيئن ڇو پيا آهن جو
فرقيدارانه چڪتاڻ پيدا ڪرائيندو وڃي؟

قلم ۽ زبان سان شيعن تي قتل جو بهتان مڙهڻ زبالي
جمع خرچ آهي، ثابت ڪرڻ ناشدني!

اسلامي ڪتابن شهداءِ ڪربلا جي قتل جو ڏوه
جن تي مڙهيو آهي سي مولوي غلام حيدر صاحب جا
پيشوا ۽ رهبر ٿا ثابت ٿين ۽ انهن جي معرفت حاصل
نه ڪرڻ جي سزا به پاڻ ئي فتوائن رستي صادر ڪئي
اٿن ته جن انهن کي اسلامي رهبر قبول نه ڪيو تن جو
موت اسلام تي نه پر جهالت تي ٿئي ٿو.

(۱) قاتل نه يزدت آهي جنهن کي پاڻ به امام جو قاتل
سمجھي پليد لکي لعنت ڪري چڪو آهي. ٻڌائي سگهندو
ته يزدت کي ڪهڙي فرقي خليفه المسلمين جي عهدہ جو
حقدار ٺهرايو آهي؟ جن هن کي خليفه المسلمين ٺهرايو
هوندو آهي ئي شهداءِ ڪربلا جا قاتل شمار ٿيندا نه شيعه

جيئن مولوي غلام حيدر صاحب پنهنجن رهبرن جو
 ڏوھ انهن تان لاهي شيعه مذهب تي مڙهيو آهي.
 (۲) يزيد جو خط بيعت طلبيءَ لاءِ جڏهن مدينه
 جي گورنر وليد وٽ پهتو ته مروان وليد کي چيو ته امام
 حسين (عليه السلام) بيعت کان انڪار ڪيو آهي انڪري
 يزيد جي حڪم جي تعميل ڪري امام جو سر يزيد
 ڏي موڪلي ڏي. ٻڌائي سگهندو مولوي غلام حيدر
 ته اهو مروان اوهانجي گروهه جو تسليم ڪيل خليفه المسلمين
 آهي يا شيعه مذهب جو؟

(۳) مران جو پٽ خليفه عبدالماڪ جنهن امام جي
 مقبرن جا نشان گم ڪرائڻ لاءِ درياءُ فرات جو بند پيڇي
 مقبرن کي پاڻيءَ جي ذريعي غائب ٿي ڪرايو، سو مولوي
 غلام حيدر ملتانيءَ جي فرقو جو مڃيل خليفه المسلمين
 آهي يا شيعه مذهب جو؟

(۴) خليفه مروان جو پٽ حشام جنهن امام علي
 ابن الحسين عليه السلام کي اڏيتون ڏنيون سو مولوي
 غلام حيدر جي فرقي جو قبول ڪيل خليفه المسلمين
 آهي يا شيعه مذهب جو؟

(۵) خليفه مروان جو پٽ وليد جنهن ڪعبه الله
 شريف جي چٽ تي شراب پي قرآن شريف کي تير هڻي

ڪلام الاهيءَ جي ۽ بيت الله شريف جي بي ادبي ڪئي
سو مولوي غلام حيدر جي فرقي جو قبول ڪيل
خليفه المسلمين آهي يا شيعه مذهب جو؟

(۶) حضرت علي عليه السلام جي فرزندن امامن
سگورن کي جن زهر ڏياري شهيد ڪرايو سي مولوي
ملتانئيءَ جي مذهبي عالمن جا قبول ڪيل خلفاء آهن
يا شيعه مذهب جا؟

مٿين حوالن مان صاف ظاهر آهي ته خاندان رسالت
جي امامن جا قاتل مٿي ڏيکاريل مولوي غلام حيدر
جا پيشوا ۽ رهبر آهن ۽ حديث نبويءَ موجب انهن قاتلن
جي معرفت جيسين مولوي غلام حيدر ۽ انجا هم عقيده
نه رکن تيسين موت ئي جهالت تي ٿئي، جن مان سندن
رهبر وليد قرآن شريف تي نير وسايا ۽ ڪعبه الله شريف
جي ڇت تي ويهي شراب پيتو تن کي رڳو مسلمان نه
پر مسلمانن جا خليفه ۽ رهبر پاڻ قبول ڪن ۽ انهن جو
ڏوهه غلام حيدر صاحب مڙهي شيعه مذهب تي سا سراسر
چالاڪي ۽ پس پرده ڪربلا جي يادگار کي ختم ڪرائڻ
جي حرفت بازي آهي يا هن کي سيد الشهدا عليه السلام
جي محبت آهي؟

ديده و دانسته دشمن اور چيز
دوست جي پرده ۾ دشمن اور چيز

هتي ثابت ڪري ٿو ڏيکارجي ته جناب سيده زينب
سلام الله عليها، جن تماشين عورتن کي بد دعا ڪئي سي
يزيد جي لشڪر جون زالون هيون جي سادات جي قيد
ٿيل قافلي جو تماشو ڏسڻ لاءِ ڪوفه جي بازار جي
چتمين تي اچي ويٺيون هيون.

ثبوت پيش ڪرڻ کان اڳ پهرين قانون فطرت تي
غور ڪبو ته مولوي غلام حيدر جي حرفت جو ڀول
پڌرو ٿي پوندو.

الف:- ڪهڙو به ٿوري عقل وارو چوڻ هجي ته به
جي هنکي ڪنهن ماڻهوءَ ۾ يقين هجي ته هو سندس
خواه سندس اولاد جو خير خواه آهي ته اهڙي خير خواه
کي بد دعا ڪندو؟ عقل سليم جواب ڏيندو ته هرگز نه.
ب:- ڪو مريد پنهنجي مرشد خواه سندس اولاد
جو معتقد ۽ خير خواه هجي ته اهڙي خير خواه کي مرشد
يا سندس اولاد بد دعا ڪندو؟

عقل هي جواب ڏيندو ته ڪڏهن به بد دعا نه ڪندو.
ث:- هاڻي فيصلو ڏيو ته خلق عظيم جي صاحب
سيد المرسلين صلعم جي نواسي جناب سيده زينب سلام
الله عليها جو اخلاق کين اجازت ڏيندو ته پنهنجي
پياري ڀاءُ حضرت امام حسين عليه السلام ۽ انجي اولاد

تي خالص عقيدتي سان جن عورتن رنو هوندو تن کي
بد دعا ڪري؟ نه هرگز نه.

مولوي غلام حيدر بغض ۽ ڪيني وڃان، سخت
الزام جناب سيده زينب سلام الله عليها جي اخلاق تي
مڙهيو آهي جنهن ڏوه جي جوابداريءَ کان نجات ملڻ
محال ۽ دشوار آهي.

(هاڻي روئڻ وارن عورتن کي بد دعا ڪرڻ جو ثبوت پڙهو)
مقتل جي ڪتابن مان پڌرو آهي ته ڪربلا ۾ يزيد جي
فوج ٻاويھ هزار هئي. انهن ٻاويھن هزارن سپاهين جون
زالون هيون جي سادات جي قافلي جو تماشو ڏسڻ لاءِ
ڪوفي جي بازار جي چٽين تي چڙهي تماشو ڏسڻ لڳيون.
جناب سيده زينب سلام الله عليها مظالم جا داستان بيان
ڪرڻ شروع ڪيا جن اهڙو اثر پيدا ڪيو جو يزيد جي
سپاهه جون زالون به روئڻ لڳيون. سيده زينب
سلام الله عليها کي علم هو ته اهي عورتون يزيدي سپاهه
جون زالون آهن، جي مظالم جو ذڪر ٻڌي فطري قانون
موجب ڪئي روئڻ ٿيون پر آهن قاتلن جون زالون تڏهن
انهن کي بد دعا ڪيائون. روئڻ ٻن قسمن جو ٿيندو آهي
هڪ فرط محبت ۽ عقيدت کان، جو اهڙو پائدار آهي
جو هميشه قائم رهي ٿو ۽ ٻيو قسم روئڻ جو هي آهي

ته وقتي غم جا داستان ٻڌي روئڻ اچي ٿو ۽ موقعي گذري
 وڃڻ کان بعد ان واقعي جو ڪوبه اثر نٿو ٿئي. انجو
 مثال امام جي مجلسن مان به ظاهر آهي جو هڪڙا هر
 وقت امام جي غم ۾ روئڻ ثواب ٿا سمجهن ۽ ٻيا مجلسن
 ۾ مصائب جو ذڪر ٻڌي فطري اثر سبب روئڻ ٿا، پر موقعه
 گذري وڃڻ کان پوءِ وري به ضد ۽ نفرت شيعه مذهب سان.

غور سان ڏسو ته امام جو ماتم زندهه معجزو آهي.
 سنه ۶۱ هجري کان اڄ تائين امام جي يادگار کي بند
 ڪرائڻ ۽ عقيدتي کي ختم ڪرائڻ لاءِ حڪومتن پنهن
 جون طاقتون خرچ ڪري لکين انسانن کي بي گناهه مارايو
 ۽ لکن کي قيد خانن ۾ بند ڪيو ۽ جڏهن حڪومتون
 ختم ٿي ويون تڏهن وري انهن جي ڪرائيدار مولوين
 مدرسن ۽ مڪتبن ۾ عزاداريءَ جي خلاف تحريري
 پروپيگنڊا شروع ڪئي ۽ وعظن ۽ ميٽنگن ۾ تقرير
 پروپيگنڊا چالو رکي جا اڄ تائين به چالو ٿيندي اچي،
 پر عزاداريءَ تي ذري برابر به اثر نه ٿيو آهي نه ٿيندو.
 پروپيگنڊا اهڙو مهلڪ هٿيار آهي جنهن ٿورن ورهين جي
 عرصي ۾ دنيا جي سڀ کان وڏي حڪومت روس جي زار
 جي هٿي جنهنجو تختو الثائي ڇڏيو، چين جي بادشاهه
 جو خانمو آڻي ڇڏيو، ترڪيءَ جي بادشاهت جو خاتمو

ڪري ڇڏيو وغيره وغيره. انجي برعڪس تيرهن سئو ورهيه جي عرصي کان به وڌيڪ، پروپيگنڊا چالو رکي وئي جا اڄ تائين به چالو ٿيندي اچي، ته به عزاداريءَ تي رتيءَ برابر به اثر نه ٿيو آهي، تنهنجو جواب ڪنهن به هوشمند وٽ هجي ته ڏئي اطمینان ڏياري، ورنه قبول ڪرڻو پوندو ته عزاداريءَ جو باقي رهڻ زندہ معجزو آهي. معجزِي جي معنيٰ ئي آهي اهو ڪم جنهنڪان عقل عاجز ٿئي. اسان کي يقين آهي ته عزاداري فطري قانون ۽ قدرت جي منشاء موجب آهي تڏهن ڪنهن به مخالف جي پروپيگنڊا جو اثر ڪارگر نٿو ٿئي. انجو تازو ثبوت ٿيو آهي جو المناڪ حادثو آهي جنهن ۾ وڏين طاقتن جي زور تي نهتن عزادارن کي عزاداري ڪندي موت جي گهاٽ اٿاريو ويو ان نيت سان ته طاقت جي زور تي عزاداري بند ڪرائي وڃي پر نتيجو اهو نڪتو جو عزاداريءَ جا مخالف هڪ ٻئي پويان اجل جو لقمه بنجي ويا ۽ اڃان به هوندا ته انهنجو حشر به قدرت جي طرف کان اهو ٿيندو جهڙو بيزيدي قوم جو ٿيو.

ڪجهه بات هيءَ ته هستي مٽي نهن هماري
 برسوزن رها هي دشمن دؤر. زمان همارا

سوال

لکيڻو ”ڪير نٿو ڄاڻي ته ماتم ڪرڻ، روئڻ پٽڻ،
نوحه خواني، سينه ڪٽڻ، جزع فزع ڪرڻ، سوم، چهل
۽ باقي رسومات عزاداري صرف مردن جي لاءِ ڪيون
وينديون آهن، حضرت امام الشهدائي زندهه بحيات ابد و
سرمدن آهن. قرآن حڪيم به فرمائي ٿو ”لا تقولوا لمن
يقتل في سبيل الله اموات بل احياء ولا ڪن لا تشعرون“
جڏهن نص قرآن جي روءِ سان امام زندهه ثابت آهي
ته ان تي ماتم ڪرڻ سراسر حماقت ۽ بيوقوفي آهي“

جواب

زندهه تي روئڻ ۽ نوحه ڪرڻ جو ثبوت قرآن شريف
سان روز روشن وانگر ثابت آهي. جنهنڪري شڪ هجي
سو پڙهي پڪ ڪري.
”وايضا عينا من الحزن فهو ڪظيم“ انجون اڪيون
غم ۽ روئڻ کان اڇيون ٿي ويون هيون (سوره يوسف)
سنت جماعت هو عالم علامه زمخشري تفسير ڪشاف
۾ هن آيت بنسبت لکيڻو ”ما جفت عيناه من وقت فراق
يوسف علي حين لقائه ثمانين عاماً وما علي وجه الارض اكرم
علي الله سته.“ يعني حضرت يعقوب جون اڪيون
حضرت يوسف جي جدائيءَ ۾ اسي سالن تائين خشڪ
نه ٿيون، هميشه ڳوڙهن سان ڀريل هونديون هيون.

حضرت يعقوب عليه السلام کي علم نبوت سان خبر هئي ته حضرت يوسف زنده آهي ته به ايترو رنو جو اکين جي روشني ختم ٿي وئي. ياد رهي ته انهيءَ وقت حضرت يعقوب کان وڌيڪ پيو ڪوبه خدا جو مقرب بندو ڪونه هو. جي روئڻ الله تعاليٰ عزوجل جي نزديڪ گناهه هجي ها ته حضرت يعقوب نبي هرگز نه روئي ها. جڏهن حضرت يعقوب جي محبت جوش ۾ ايندي هئي ته نوحه ڪري فرمائيندو هو، ”يا اصفاه علي يوسف“ هاء افسوس يوسف تي. انهن آيتن مان ثابت ٿئي ٿو ته حضرت يعقوب نبي جنهنکي علم نبوت جي وسيلي سان خبر هئي ته سندن فرزند يوسف جيئرو آهي تڏهن به صرف نگاهن کان دور هئڻ ڪري گريه به ڪيائون ۽ نوحه به. انهيءَ ساڳئي تفسير ۾ جناب رسالت مآب صلعم کان روايت آهي ته پاڻ جبرئيل کان پڇيائون ته يعقوب جو روئڻ يوسف جي جدائيءَ ۾ ڪهڙيءَ حد تي پهتل هو؟ جبرئيل چيو ستر پسر مرده عورتن جي روج راڙي جي برابر. آنحضرت جن فرمايو ان کي ثواب ڪهڙي حد تائين مليو؟ جبرئيل جواب ڏنو ”سٺ شهيدن جي برابر. ان مان ثابت ٿيو ته گريه ۽ نوحه ڪرڻ باعث ثواب آهي. ڪيئن ٿو مولوي غلام حيدر لکي ته زنده

تي ماتم ڪرڻ حماقت ۽ بموقوفي آهي! ٻڌائي سگهندو ته هنجو اهو حملو حضرت يعقوب عليه السلام تي ٿيو يا نه؟ ڪلام الاهي ۽ جي آيتن کي مولوي صاحب جي پيش ڪيل آيت سميت جهڙو نبي ڪريم صلعم سمجهي سگهيو ٿي تهڙو ٻيو ڪوبه هرگز سمجهي نه سگهندو. ان هوندي به جڏهن پاڻ سڳورن پنهنجي چاچن حضرت حمزه ۽ حضرت جعفر طيار جي شهادت تي گريه به ڪيو آهي ۽ نوحه به پڙهيو آهي تڏهن مولوي غلام حيدر جي نڪتہ چيني سيد المرسلين صلعم تي ٿي يا نه؟

هاڻي ثبوت پڙهيو: ”عن جابر بن عبد الله قال لمارائي النبي حمزة قتيلا بكي فلمارائي مثل به شهن“ (مولوي صاحب جي مذهبي ڪتاب اسمعاب مطبوعه دائره المعارف حيدرآباد ۽ ڪن جلد پهرين صفحہ ۱۰۷ ۾ جابر بن عبد الله کان روايت آهي ته حضرت رسول صلعم حضرت حمزه جي قتل تي گريه ڪيو ۽ جڏهن ان جي ويڙھل عضون تي نظر پئي ته بلند آواز سان رنائون.

ٻيو حوالو

علي بن برهان الدين شافعي محدث انسان العيون ۾ لکيو آهي ”عن ابن مسعود مارائنا رسول الله باكباً اشد من بكاؤه علي حمزة و صفه في القبلة ثم وقف علي جنازة و

انتحب حق نشع اي شهق حتي به الغشي يقول يا عم رسول
 الله و اسد رسوله يا حمزة يا فاعل الخيرات يا حمزه يا كاشف
 الكربات بلذال المجهشم اي يا مانع عن وجه رسول الله .
 ابن مسعود كان روايت آهي ته اسان حضرت رسول صلعم
 کي ڪڏهن به ايترو شدت سان روئندي نه ڏٺو جيترو
 حضرت حمزه تي رنائون، لاش ڏانهن منهن ڪري ويجهو
 ٿي هڪ ڏانهن ڪيائون، ايستائين جو غش طاري ٿي
 ويو ۽ هن طرح نوحه پڙهيائون ”اي رسول خدا جا چاچا
 اي خدا ۽ رسول جا سر، اي حمزه، اي نيڪ ڳالهيون
 ڪندڙ، اي دين تان مصيبتن کي دور ڪندڙ ۽ رسول
 جي دشمنن کي ختم ڪندڙ“

ڇا ان کان وڌيڪ بهي گريه، بکا، نوحه خواني ۽
 بي ثابتيءَ جي حالت ٿي سگهي ٿي؟ ان هوندي به گريه
 ۽ بکا جي خلاف اعتراض ڪرڻ رسول ڪريم صلعم
 جي فعل تي اعتراض ڪرڻو آهي جنهن کان هر مسلمان
 کي ڪناره ڪشي ڪرڻ گهرجي.

هاڻي مولوي غلام حيدر صاحب ٻڌائي ته حضرت
 حمزه قرآن جي آيت موجب شهيد ۽ زنده هو يا نه،
 ۽ پيغمبر صلعم کين زندهه سمجهي گريه ۽ نوحه ڪيو يا
 ردمه سمجهي؟ پوءِ ڪيئن ٿو اعتراض ڪري!

قول رسول صلعم

مطالب المومنين ۽ مولوي غلام حيدر جي مستند
 مذهبي مفسر تفسير كبير ۾ محمد ابن ابي جعفر کان
 روايت آهي ”قال قدم علينا رجل من الانصار محدثنا
 من حديثه عن رسول الله مر بني اسد و هم يندبون قتلاهم
 يوم احد قتال لاكن حمزة لابواكي له قالت النساء فجرما
 حتي اتينا رسول الله فندبنا حمزة و رسول الله في البيت حتي
 سمعنا تسبيح فارسل الينا فداهبتهم وقد احسنتم قال السرخني انما
 قال ذلك لان حمزة كان سيد الشهداء يومئذ لا كنه كان غريباً
 فرثاه رسول الله و في المغازي ان سعد بن معاذ و سعد بن
 عباد و معاذ بن جبل لما سمعوا ذلك جاء ابنساء قومهم
 الي بيت رسول الله يندبون حمزة حتي نام ومن ذلك جري
 الرسم بالمدنيته اذا مات احد يندون بالبكاء علي حمزة“
 محمد ابن جعفر چوي نو ”اسان وٽ هڪ شخص

انصارن مان آيو جنهن ٻين ڳالهين سان گڏ هڪ ڳالهه
 هيءَ به ڪئي ته رسالت مآب جو گذر بني اسد جي
 طرف کان ٿيو. انهيءَ وقت اهي پنهنجي جنگ ۾ احد
 جي مقتولن تي روئي رهيو هو. حضرت جن فرمايو
 افسوس حمزه تي روئڻ وارو ڪوبه نه آهي. عورتن
 جو چوڻ آهي ته اسين پنهنجن گهرن مان نڪري رسول

صلعم جي گهر ۾ آيون سنن ۽ اسان حمزه تي گريه زاري
ڪئي. انهيءَ وقت رسالت مآب جن گهر ۾ موجود هئا
۽ سندن تسبيح جو آواز به پي ٻڌو. آنحضرت جن اسان
وٽ پيغام موڪليو ته توهان جو وڏو احسان ٿيو. سرخنيءَ
چيو ته حضرت جن اهو افسوس انڪري ڪيو هو ته
حمزه انهيءَ ڏينهن سيدالشهداء هو ۽ مسافرت جي عالم
۾ سندس انتقال ٿيو هو. تڏهن حضرت رسالت مآب
مرثيه پڙهايو ۽ مغازيءَ ۾ آهي ته سعد بن معاذ ۽ سعد بن
عباده ۽ معاذ بن جبل جڏهن اهو ٻڌو ته پنهنجي گهراڻي
جي عورتن کي آنحضرت جنجي گهر ۾ موڪليو ۽
انهن حمزه تي نوحه پڙهيو. انهيءَ ڏينهن کان مديني
۾ اهارسم جاري ٿي وئي ته جڏهن ڪو به قضيو ٿيندو
هو ته پهرين حمزه تي گريه ۽ بکا ڪيو ويندو هو.
انهيءَ روايت کي طبري ۽ ابن اسير ۽ ابن عبدالربه
قرطي به ذڪر ڪيو آهي، جنهن کان بعد انجي صحت
۾ ڪوبه شڪ ٿي نٿو سگهي. هاڻي انصاف ڪريو ته
حضرت سيدالشهداء امام حسين عليه السلام عالم غربت
۽ عزيزن ۽ انصارن سميت شهيد ٿي ويو. انئي نوحه ۽
گريه ڪرڻ پيغمبر صلعم جي فرمان موجب باعث ثواب
۽ برڪت آهي، يا اڃان به ڪو شڪ آهي؟

مولوي غلام حيدر جيڪي اعتراض ڪيا آهن سي سڀ يڙيد ۽ اڃي سپاه کي ملائمت کان بچائڻ لاءِ ڪيا آهن - ٻيو ڪوبه سبب ڏسڻ ۾ نٿو اچي .

هاڻي فطري قانون موجب ثابت ڪري ٿو ڏيکارجي ته ملڪ ۽ ملت جي اعليٰ ترين خير خواهن، جانباز فوجي افسرن ۽ جان نثار سرفروشن جي انتقال ۽ قتل تي ملڪ ۽ ملت جي همدردن کي دلي صدمون پهچندو آهي ۽ اهي انهن لاءِ گريه ۽ حزن ڪندا آهن ۽ انجي برعڪس ملڪ ۽ ملت جا دشمن انهن جي قتل تي خوشي ۽ مسرت جا مظاهرا ڪندا آهن .

۱- پاڪستان جو قائد اعظم مرحوم محمد علي جناح عليه الرحمه جي انتقال پر ملال تي پوري پاڪستان ۾ غم جي لهر ڊوڙي رهي هئي، ڪارن جهنڊن سان جلوس ڪڍيا ويا هئا ۽ ٻانهن تي ڪارا پٽا پڌا ويا هئا ته ملن ۽ مولوين مان ڪنهن هڪ به نه ڪارن جهنڊن تي نڪي ڪارن پٽن ۽ جلوسن تي اعتراض ڪيو نه وري بدعت ٿي ٺهرايو - تنهن مان پڌرو آهي ته ضد، حسد، ڪينو ۽ بغض جي آهي ته فقط شهداءِ ڪربلا جي عزاداريءَ تي . مرحوم قائد اعظم جي انتقال تي خوش صرف اهي ٿيا هوندا جيڪي پاڪستان جا دشمن هوندا .

۲- آمريڪا جو پريزيڊنٽ صدر ڪينيڊيائيءَ جي قتل تي هر هڪ آمريڪن جي ٻانهن تي غم جو نشان يعني ڪارو پتو پتل هو، ميت جي جلوس سان صدر صاحب پاڪستان جو تحفہ طور ڏنل گهوڙو بنان سوار وٺي هليا هن نظريہ سان تہ سوار گذاري ويو ۽ گهوڙو بي سوار آهي. انهيءَ نظريہ سان عزاداريءَ جي جلوسن سان گڏ گهوڙا ۽ نابوت ڪڍيا وڃن ٿا تہ اهي ناجائز ۽ بدعت، باقي سڀ ڪجهہ جائز آ

صدر ڪينيڊيائيءَ جي قتل تي آمريڪا جي ماڻهن ۾ غم ۽ بلال جا آثار ظاهر هوا ۽ دشمنن ۾ خوشي نمايان هئي. ساڳيءَ ريت حضرت حمزه جي شهادت تي اهل اسلام ۾ ماتم نوحہ ۽ اسلام جي دشمنن ۾ خوشي ۽ مسرت هئي. انجو ثبوت اسلامي تاريخن مان پڌرو آهي تہ سيد المرسلين صلعم، خاندان رسالينماء ۽ انصار جي مردن ۽ عورتن ۾ ماتم ۽ يزد جي ڏاڏي ابوسفينان جي خاندان ۾ عيد ۽ خوشي، انهيءَ حد تائين جو يزد جي ڏاڏي ابوسفينان جي زال امير حمزه جا ويڊيل عضوا پڻ ڏلي ۾ هار ٺاهي وڌو. ان مان روشن آهي تہ شهداء جا معتقد شهداء تي ماتم ڪندا آهن ۽ دشمن خوشي ڪندا آهن. شهداء جي عزادارن کي ڀتين آهي تہ اهي حيات ابديءَ جا مالڪ

آن ۽ غم ۽ ماتم هنڪري ڪيٿا تہ وڌيڪ زمانو موجود
 هجڻ ها نہ محبن کي سندن وجود مان فيض ۽ دشمنن
 کي ضلالت ۽ شڪست نصيب ٿئي ها. سرڪار رسالت
 صلعم جنجي نوحہ ۽ گريہ ڪرڻ جو سبب بہ اهو ساڳيو
 هو ۽ قانون فطرت جي تقاضا بہ اهائي آهي تہ دلدادہ
 ۽ سرفروشان مات جي شهادت تي غم، حزن ۽ نوحہ
 ڪرڻ شہداء جي هر معتقد جو فطري فرض آهي. ان
 نظريہ جي روشنيءَ ۾ ضمير کان فيصلو وٺي ڏسو تہ مولوي
 غلام حيدر ملتانيءَ رسالہ ماتم لکي، عزاداري ۽ يادگار
 سيد الشہدي حضرت امام حسين عليه السلام کي بند ڪرائڻ
 جي ڪوشش ڪري شہداء ڪربلا جي دشمنيءَ جو
 ديدہ دانستہ ثبوت ڏنو آهي يا محبت جو؟

پٽائي صاحب عليه الرحمہ جو فرمان آهي:-

ملا مرئي ماءُ پتو ڦسڻي پيٽ ۾

سڃاڻي الله ٽپي هنئين ڌوڙ ۾

قانون فطرت

غم جي وقت ۾ روئڻ يا گريہ ڪرڻ فطري اثر
 آهي جنهن کان جيڪو بہ منع ڪندو سو ڪامياب نہ
 ٿيندو، چوڻہ قانون قدرت ۾ ڦير گهير نہ آهي. حضرت
 پيغمبر صلعم جي انتقال ۾ ملال ني امهات المومنين گريہ

ۛ ڪيو آهي ۽ منهن تي هٿ به هنيان آهن جنهن جو ثبوت مولوي غلام حيدر صاحب ملتاني جي مذهبي ڪتاب ”مدارج النبوت“ ۽ ٻين ۾ سنائيءَ سان موجود آهي. طوالت سبب وڌيڪ حوالا ڏيڻ کان قلم کي روڪجي ٿو.

عام الحزن

عام الحزن معنيٰ روئڻ جو سال. اسلامي تاريخون شاهد آهن ته جنهن سال ام المومنين جناب خديجته الڪبريٰ رضي الله عنها ۽ حضرت علي عليه السلام جي والد ماجد حضرت ابوطالب عليه الرحمه جو انتقال ٿيو ته پيغمبر صلعم جنکي ايترو گريه ٿيو جو انهيءَ سال جو نالو ئي عام الحزن يعني روئڻ جو سال رکيو ويو. انمان ثابت آهي ته ميت تي روئڻ سنت نبوي آهي.

حضرت ابوطالب

ڪي متعصب ماڻهو حضرت علي عليه السلام جي والد حضرت ابوطالب رضي الله تعالى عنه کي مشرف به اسلام نه ڄاڻندا آهن. باد رکڻ گهرجي ته حضرت علي عليه السلام سان حسد ۽ بغض رکڻ جو اهو نتيجو آهي چوڻه جي حضرت ابوطالب مسلمان نه هجي ها ته سندس انتقال واري سال جو نالو پيغمبر صلعم عام الحزن

يعني روئڻ جو سال هرگز نه رکي ها . هيءَ ڳالهه به
توجهه طالب آهي ته حضرت پيغمبر صلعم جو نڪاح به
حضرت ابو طالب رضي الله تعالى عنه پڙهيو آهي . جي
حضرت ابو طالب مشرف به اسلام نه هجي ها ته پيغمبر
صلعم کين جناب ام المومنين خديجه الكبرى رضي الله
تعالى عنها سان نڪاح پڙهڻ جي اجازت هرگز نه ڏين
ها . مثال طور ڪنهن به مسلمان جو نڪاح جي ڪو
ڪافر پڙهي ته مولوي صاحب شور مچائي ڇڏين ته اهو
نڪاح صحيح نه آهي تنهنڪري حضرت ابو طالب محسن
اسلام ، پيغمبر صلعم جي جان جو و معاف ۽ جان نثار
ثابت ۽ پڪو مسلمان آهي .

هاڻي قاعده جي ڪورٽن ۾ قاتلن جي ڪيسن هلائڻ
جي دستور مان به ثابت ڪري ٿو ڏيکارجي ته ناحق
خون ٿي ويان (مقتولن) جا عزيز ۽ دوست مقتولن لاءِ
روئندا ۽ غم ڪندا آهن ۽ قاتلن جا مظالم ۽ ڏوهه
ثابت ڪرائڻ جي هر ممڪن ڪوشش وٺي قاتلن کي
سزائن ڏيارڻ جي جد و جهد اهڙيءَ ريت ڪندا آهن
جيئن عزادار شهداءَ ڪربلا جي قاتلن جا دردناڪ ۽
دل هلائيندڙ واقعا بيان ڪري عوام کي متوجهه ڪندا
آهن جي قانون فطرت موجب مظلومن سان همدرد ۽

محبت ڪندا آهن ۽ ظالمن تي حقارت ۽ نفردن جا ووٽ
: پاس ڪندا آهن انجي براءِ ڪس قاتلن جا طرفدار ۽ عزيز، مقتولن
جي همدردن ۽ احبابن کي طاقت، فريب ۽ مڪر سان
ظلمن جي حقيقتن بيان ڪرڻ کان رڪاوٽون و جهندا
۽ تڪليفون ڏيندا آهن ۽ جڙتو ۽ خود ساخته بهتانن کي
مذهبي رنگ ڏئي امن ۾ رخنو و جهائيندا آهن.

خونن جي ڪيسن هلائڻ جو دستور

سيشنس ڪورٽن ۾ ڪيسن هلائڻ جو دستور هي
آهي ته ٽي يا چار اسپيسر غير واسطيدار ويهاريندا آهن
هن لاءِ ته قاتل ۽ مقتول جي ڪيسن جون حقيقتون
ٻڌي پنهنجا رايو ڏين. شروعاتي جي ڏينهن قاتلن کي
سيشنس جج جي اڳيان حاضر ڪيو ويندو آهي. جج
چارج ٻڌائڻ کان بعد کائن ڏوهه جي قبولدار ٿيڻ بابت
پڇندو آهي. جي قبولدار ٿيا ته سواءِ ڪيس هلائڻ جي
فتويٰ لکي ڪين سزا جو حڪم پڙهي ٻڌائيندو آهي پر
جي قبولدار نه ٿيا ته سرڪاري وڪيل ڪيس جي حقيقت
بيان ڪري ٻڌائيندو آهي. تنهن کان بعد فريادي جي
فرياد جا شاهد پڇيا آهن. سرڪاري وڪيل ڪيس کي
ثابت ڪرڻ لاءِ مکيه پڇا ڪندو آهي ۽ قاتلن جي بچاءِ
جو وڪيل فرياد جي شاهدن کان آڏي پڇا ڪري انهن

کي گمراه ڪرڻ يا منجهائڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. فرياد جا شاهد اظهار ڏئي بس ڪندا آهن ته قاتلن جي بچاءَ جو وڪيل بچاءَ جا شاهد پڇائيندو آهي ۽ فرياد جو وڪيل اڏي پڇا ڪري کين ڪوڙو ثابت ڪرڻ جي ڪوشش ڪندو آهي. ڪيس ختم ٿيڻ وقت فرياد جو وڪيل ۽ بچاءَ جو وڪيل بيان ڪندا آهن. تنهن کانپوءِ اس سرن جا رايالڪي فتويٰ ڏيڻ ۾ ايندي آهي. انهيءَ دستور موجب شهداءَ ڪربلا تي قاتلن جيڪي به ظلم ڪيا آهن تنجا داستان علماء ۽ ذاڪر مثل فرياد جي وڪيلن جي مجلسن ۽ جلوسن ۾ بيان ڪري قاتلن جا ڏوه ثابت ڪندا آهن ۽ تقريرون ٻڌندڙ، ظلمن جا داستان ٻڌي ڪي گريه ڪندا آهن ۽ ڪي سينم زني ۽ نوح خواني ڪندا آهن. انهن جو مثال شهداءَ ڪربلا جي فرياد جي شاهدن مثل آهي. انصاف پسند انسان مثل اسپسرن جي آهن جي مجلسن ۽ جلوسن ۾ ظلمن جا داستان ۽ نوحه ٻڌي مظلومن ۽ مقتولين جا همدرد بنجي عزاداري ۽ جلوسن کي حق بجانب، ۽ مجلسن ۽ جلوسن ۾ شرڪت ڪرڻ ثواب سمجهندا آهن تڏهن يزيدي مڪتب خيال جا ملا ۽ مولوي پنهنجي هم عقيده کي عزاداري ۾ ڪثرت سان شامل ٿيندو ڏسي تعصب جي باهم وڇان

و عظم، تقريرن ۽ تحريرن ۾ خود ساختہ بهتانن کي شرعي
 ممانعت جو رنگ ڏئي سادي سمجھ جي ماڻهن کي دام
 تزوير ۾ ڦاسائي انهن هتان عزادارن کي اذيتون ڏياري
 امن ۾ رخنو وجهائيندا آهن ۽ چالاڪي ڪري اختياري
 وارن صاحبن تي صلح ۾ وڳوڙ پوڻ جا اثر وجهي مولودن
 ۽ ڏاڪرن تي زبان بنديءَ جون پابنديون عائد ڪرائيندا
 آهن محض هن تعصب کان ته جيسين عزاداري ۽ ماتمي
 جلوس بند نه ٿيندا تيسين سندن هم عقيدہ مان هري
 ڏاڍي ماڻهو حسينييت ۾ شامل ٿيندا ويندا ۽ آخر اهڙو
 به وقت اچي ويندو جو کين نه وند ملندا نڪي آمدني
 جو ٻيو ذريعو ٿي نصيب ٿيندو.

هاڻي هر انسان جي مرضيءَ تي ڇڏيل آهي چاهي
 شهداءَ ڪربلا جي فرياد جا وڪيل ٿي غم جا داستان
 پڙهي مسلمانن کي سنئين رستي تي آڻين چاهي يزيد ۽
 ٻين قاتلن جا بچاءَ جا وڪيل ۽ شاهد ٿي عزادارن کي
 اذيتون ڏين ۽ عزاداري تي نڪتہ چيڻيون ڪن جئن
 ملان غلام حيدر ملتاني رسالہ ماتم لکي عزاداريءَ کي
 غير شرعي ٺهرايو آهي.

غير مذهب وارا مثل اميسرن جي آهن جي طرفين
 جون تقريرون ٻڌي گهڻي پاڻي مظلومن جي ساراه ۽

فضائل ۾ گهڻو ڪجهه لکي ويا آهن، لکندا رهن ٿا ۽ لکندا رهندا.

جنهن ته ڪربلا جي مظلوم مقتولن جو ڪيس قدرت جي دفتر تي داخل آهي ۽ آخرين فيصله قيامت ۾ ٿيڻو آهي. تنهنڪري قيامت تائين شهداء ڪربلا جا فرياد جا وڪيل علماء ۽ ذاڪرين، مصائب جو ذڪر ڪندا رهندا ۽ شهداء ڪربلا جا فرياد جا شاهد مانمدار ۽ نوح خوان، مسلم خواه غير مسلم عوام جي اڳيان آه و زاري دردناڪ دانهون ۽ فرياد جون صدائون بلند ڪندا ايندا جنهنجو نمايان اثر پيدا ٿيو آهي ۽ هميشه پيدا ٿيندو رهندو.

سوال

صفح ۳۵ تي ”تعزیه ڪنهن ٺاهيو“ جي سرخيءَ سان لکيڻو ”ته پوءِ آخر هي تعزیه ڪنهن ٺاهيو؟ هان ٻڌو هي تعزیه ۽ باقي رسومات عزاداريءَ محرم ڪيتريون صديون واقع ڪربلا کان پوءِ تيمور لنگ بادشاهه قائم ڪيون آهن جيڪو فاسق و فاجر ۽ ظالم بادشاهه هو“ وغيره وغيره.

جواب

جنهنڪي ملان غلام حيدر ملتاني تقريظ آميز لفظن سان ياد ڪري رهيو آهي تنهن کي سندس جيد عالم

علامہ ابن حجر مکی صواعق محرقہ پر تعزیر ناھل ۽
ماتم ڪرڻ جي صلہ ۾ حضرت پیغمبر صلعم جي شفاعت
جو مستحق ۽ نبی ڪریم صلعم جي ڪچهريءَ ۾ وھڻ
جو لائق ٺھرائي لکي ويو آھي.

پڙھو - اڪيون ڪولي پڙھو

نزع وقت تیمورلنگ جي سیراندي
رسول ڪریم صلعم جو تشریف آڻڻ

تیمورلنگ مرض الموت ۾ تمام گھڻو بي قرار
ٿي پيو ۽ رنگ بہ بدلجي ويو. پوءِ وري جلدي هوش ۾
آيو - سندس پٽن ۽ اهلڪارن انڪان پڇيو تہ ھاڻي
توھانجو ضعیف حال ھو وري هوش ۾ ڪئن اچي ويا؟
ھن جواب ڏنو تہ عذاب جا فرشتا مون وٽ آيا ھئا
جنھنکي ڏسندڙي منھنجو رنگ بدلجي وپو. پوءِ ڇا ٿيو
جو فوراً رسول خدا صلعم منھنجي سیرانديءَ کان
تشریف فرما ٿيا ۽ اچي فرشتن کي فرمايو تہ ھتي وڃو،
آئون ھنجي شفاعت لاءِ آيو آھيان جو ھو منھنجي اولاد
جو حبدار ۽ منھنجي اولاد سان احسان ڪندڙ ھو.

(ڏسو صواعق محرقہ حضرات اھلتنسن جو معتبر ڪتاب ص ۱۴۷)

تيمور لنگ مرڻ کان بعد پيغمبر صلعم جي ڪچهري ۾

تاريخدان نجم بن فهد ۽ مقريري روايت ڪئي ته هڪ قرآن جو ياد حافظ جڏهن تيمور لنگ جي قبر وٽان لنگهندو هو ته هيءَ آيت پڙهندو هو جنهن جو ترجمون آهي ”اي ملائڪو هنڪي پڪڙيو جهنم جو طوق پهرايو پوءِ جهنم ۾ داخل ڪريو.“

اهو ساڳيو ياد حافظ چوي ٿو ته آئون ستو پيو هوس ته مون خواب ۾ رسول خدا صلعم جنڪي ڏٺو ته حضور جن آيا آهن ۽ تيمور لنگ سندن پاسي ۾ ويٺو آهي. مون انڪي چڙهون ڏنيون ته دشمن خدا تون هتي ڪيئن آئين؟ مون اڃان ارادو ڪيو ته هنڪي پڪڙي حضور جن وٽان پري ڪري ڇڏيان ته حضور جن فرمايو اي مولوي هنڪي ڇڏي ڏي هي منهنجي اولاد جو حبدار آهي. پوءِ آئون ڊڄي سجاڳهه ٿيس انکان پوءِ مون سندن قبر تي اها آيت پڙهي ڇڏي ڏني ۽ هنڪي خراب چوڻ ترڪ ڪري ڇڏيو.

(صواعق محرقه ص ۱۴۷ ست ۵)

شعر

تعزیه فی الاصل نقل - روضہ شہیر ۾
یہ نہ بت ۾ نا کسی ذی روح کی تصویر ۾

بلکہ اسمین خیر و برکت کی بھری تاثیر ہے
منکر اسکا سمجھو تعصب کی بھری تصویر ہے
تعزیه داری سے راضی ہے جنابہ فاطمہ
پنجتن کے ہاتھ پہ ہوتا ہے اسکا خاتمہ

————— مهمهم —————

بت اسے کہتے ہیں جسکی شکل ہو ذیجان کی
شیر کی ہاتھی کی طائر کی یا کس انسان کی
تعزیه یہ شکل ہے کسکی کہو ایمان کی
مولوی بنکر کے باتین مت کرو ہڈیاں کی
تعزیه بیشک ثبوت۔ قتل معصومان ہے
منع کرانے والا جانو دشمن۔ انسان ہے

————— مهمهم —————

رونا غم۔ شیر مین اے دوستو بدعت نہیں
مردہ پہ کیا آہ و بکا انسان کی فطرت نہیں
یہ ماتم۔ شیر کیا ہے ماتم۔ اسلام ہے
منع کرنے والے کو سمجھو اسے الفت نہیں
اپنے چچا حمزہ پہ کیا روئے نہ تھے ختم الرسل
یوسف کے غم مین باپ کے نوحہ کی کیا شہرت نہیں
جس کا کوئی مرجائیگا کیونکر نہ روٹیگا بھلا
شرع۔ نبی مین گریٹہ اموات کی حرمت نہیں

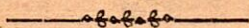
روئين نه تهين ڪيا فاطمه غم مين پدر ڪم رات دن
مرگه - نبي مين گريه ڪيا ازواج ڪي سنت نهين
هر مال محمل مصر سے آتي هر بيت الله مين
وه بهي آخر نقل هر وه نقل ڪيون بدعت نهين

رافضي

از :- نتيجتہ فکر سيد اظهر گيلاني مدير ذوالفقار گهوٽڪي
حب - حيدر هر ٿا ڪوئن ماڻهو اظهر رافضي
روز - اول ڪان ڪيو آهي مقدر رافضي
حيدر - ڪرار ڪي دختر سڏي مرسل ڏني،
ٿيو انهيءَ رشتي مان ثابت آ پيمبر رافضي
آه ”لحمك لحمي روحك روحي“ فرمايو نبي
اي اڪين وارا ڏسو خود آه سرور رافضي
ٿي رهيا حيدر جي ٻئي نقش - قدم تي گامزن
ٿو عمل ثابت ڪري شير و شير رافضي
پيروي حضرت علي جي فخر سان ڪئي هر امام
بي ڪان يارهن تائين ها سڀ پاڪ و اظهر رافضي
بيعت - فاجر ڪي ٺڪرائي، امام - وقت سان
جي ڪنا ها ڪربلا هر سي بهتر رافضي
هر پيمبر جي مدد ڪئي وقت تي شير - خدا

گویا پنهنجي وقت تي هو هر پيمبر رافضي
 چهره حيدر کان ٻاهر ڪٿ نظر هوندي هين
 ها صحابي بيئي سلمان و ابوذر رافضي
 صدق دل سان ٿي ڪيائين خدمت - حضرت علي
 خدمت و قربت جي باعث آه قمبر رافضي
 فخر مان ان ايليا جي در جو سڌرايو ڪتو
 ثابتي ويئي ملي آهي قلندر رافضي
 قاتل - ڪفار ڏاڏو، بانئيءَ دين نانو آ
 ٿيا انهيءَ نسبت سان منهنجا پيءُ مادر رافضي
 وصف - حيدر ۾ لکيو ڪنهن نثر آ، ڪنهن نظم آ
 هر اديب آ رافضي ۽ هر سخنور رافضي
 جت علي المرتضيٰ خطبا پڙهيا، سجده ڏنا،
 تن مساجد جا ٿيا محراب و ممبر رافضي
 دست - حيدر ۾ ”لواء الحمد“ هوندو روز - حشر
 ان جي پاڇي ۾ جو آيو سڌو اڪثر رافضي
 هوندي جهندي ۽ علي ۾ خلق ساري حي نظر
 ٿيندو اهڙي ريت سان ميدان - محشر رافضي
 اي مخالف ٻڌ شب - معراج جو راز - نهان
 پرده کان ٻاهر نبي هو، پرده اندر رافضي
 آل - عمران آئي ڇو سورت ڪلام الله ۾

بي رڀا آهي سخن ”الله اڪبر رافضي“
 شان-مرسل، شان-حق جي گوهر-ڪعبه کي سڌ
 حق و مرسل جي محبت ۾ ه-و حيدر رافضي
 رافضي ۽ پنجن ۾ پنج پنڃ آهن اڪر
 ٿي ويا پنجن جي صدقي جڳ ۾ برتر رافضي
 خواب- غفلت مان اڃان انسانيت بيدار ٿي
 فخر مان هر قوم چوندي آهيون ”اظهر“ رافضي

زمين ۽ آسمان جو روڻڻ از قرآن مجيد

جڏهن فرعون ۽ انجو لشڪر غرق ٿي ويو هو ته
 ارشاد باري تعاليٰ ٿيو ”فما بكت عليهم السماء والارض وما
 كانوا منظرين“ (نه انهن تي آسمان رنو نڪي زمين
 رني نه وري الله جي طرف کان ٿي انهن کي مهلت
 ڏني وئي) ان آيت ۽ معنيٰ جي مفهوم تي غور ڪبو
 ته معلوم ٿي ويندو ته زمين ۽ آسمان به ڪن جي موت
 تي روئن ٿا تڏهن الله تعاليٰ عزوجل قرآن ۾ ٻڌايو ته
 فرعون جي لشڪر تي آسمان ۽ زمين نه رنا جو اهي
 حد درجي جا ظالم، ڪافر ۽ مشرڪ هئا. ان مان
 پڌرو آهي ته حد درجي جي بدڪارن ۽ ظالمن تي
 آسمان ۽ زمين نه رنا ته ضرور انهن تي رنا جي حد

درجي جا نڪو ڪار يعني انبياء، اوصياء، شهداء راه.
خدا ۽ اوليا الله آهن.

جي اعتراض ڪندڙ چون ته آسمان ۽ زمين ڪيئن
رهندا ته سمجهڻ گهرجي ته آسمانن ۽ زمين جي مخلوقات
رني- اڇوڪي سائنس جي دؤر ۾ سڀ ڪنهن کي خبر
آهي ته ڇنڊ تائين پهچڻ جون ڪوجنائون ئي رهيون آهن
۽ ڇنڊ ۽ ستارن ۾ به اسانجي دنيا وانگر خدا جي
مخلوق رهي ٿي جنهن جي ثابتي حضرت عيسيٰ جي
چوٿين آسمان تي رهڻ مان به ملي ٿي. پيغمبر صلعم ۽
سندن اوصياءَ قرآن جي حڪم موجب عالمن جي رحمت
آهن ۽ عالمن ۾ الله تعاليٰ کان سواءِ جيڪي به آهي
سو مٿي اچي وڃي ٿو تڏهن انهن جي مفارقت ۽ مظلوميت
تي جيئن هن دنيا جي مخلوق روئي ٿي تيئن زمين ۽
آسمان جي مخلوق به روئي ٿي تڏهن الله تعاليٰ قرآن
۾ مٿين آيت نازل فرمائي.

يٰٽائي صاحب عليه الرحمه به آه وا في هدايه جي
تائيد ۾ فرمايو آهي

حسن مير حسين کي رنو ٿن ٿولن
گهر ماڻهن جهنگ مرن اين ۾ ملڪن
پکين پاڻ پتوڙيو ته لڏيو هوت وڃن
الله شهزادن صوبيون ڏين سڄا ڏئي

هن رساله ۾ ثابت ڪيو ويو آهي ته زمين رني،
 آسمان رنو، حضرت نوح عليه السلام ايترو رنو جو نالو
 ئي نوح يعني نوح ڪندڙ پئجي ويو، حضرت يعقوب
 عليه السلام نوح ڪري رنو، حضرت رسول خدا صلعم
 ۽ انصار حضرت حمزه عليه الرحمه تي رنا ۽ نوحا ڪيا،
 امهات المومنين پيغمبر صلعم جي وفات حسرت آيات تي
 منهن تي هٿ هڻي رنو، جناب خاتون قيامت سلام الله
 عليها حضرت جعفر طيار عليه الرحمه جي شهادت جي
 خبر ٻڌي گريه ڪيو وغيره.

ايترين ثابتين کان بعد گريه ۽ ماتم کي ناجائز ٺهرائڻ
 جي ڪوشش ڪري عوام کي گمراه ڪرڻ شهداء ڪربلا
 جي قاتلن سان همدردِي ۽ مقتولن سان بيدردِيءَ جي
 ناڪام ڪوشش آهي جنهنجو اثر نه ٿيو آهي نڪي ٿيندو.
 چراغ را که ايزد برفروزد - کسے که او پف کند ريشش بسوزد
 روئڻ ۽ گريه ڪرڻ بي صبري نه آهي پر جهاد مان
 پيچي جان بچائڻ بي صبري آهي.

جن مجتهدين ڪرام جي حوالن جا اقتباس لکيا
 اٿس تن ۾ ڌوڪو ڪاڌو اٿس ڇو ته انهن ساري عمر
 مصائب جو ذڪر ڪري سامعين کي روٽاريو، خود گريو
 ڪيو، ۽ ماتم ۾ شريڪ ٿيا سي ماتم جي خلاف ڪيئن

فتوائون ڏيندا. مسجهدن عظام جي عبارتن کي سمجهڻ لاءِ علم گهرجي. مسجدن جا ملان جنجو توجهه رڳو وندن جي مانين ۾ آهي سي علمي عبارتون ڪيئن سمجهي سگهندا؟

صحيح ۽ ضعيف احاديث جي پرکڻ لاءِ حضرات اہل سنت و ت کتاب میزان الاعتدال آهي جنهن جي آڌار تي صحيح بخاري جنهن کي ڪلام الٰهيءَ کان بعد پهريون صحيح ڪتاب تسليم ڪيو اٿن تنهن مان به سوين حديثون ناقابل قبول ٺهرايون اٿن. ساڳيءَ ريت اهل تشيع جي نزديڪ ”مرات العقول“ پرکڻ جو ڪتاب آهي جنهن جي آڌار تي صحيح ۽ ضعيف جي پرک ڪئي ويندي آهي. هن ضعيف حوالا ڏئي ڏوڪيمازيءَ کان ڪم ورتو آهي.

مٿس واجب هو ته پنهنجن مذهبي ڪتابن جي حوالن ۽ عبارتن کي چمين اکين تي رکي عزاداري ڪري ها ۽ پنهنجن پوئلڳن کي عزاداريءَ جي ترغيب ڏئي پوءِ عزادارن کي عزاداري ڪرڻ کان منع ڪري لکي ها ته عزاداري ڪرڻ صرف ملان غلام حيدر ملتانيءَ جي مذهب موجب جائز آهي. شيعه عزاداري چوڻا ڪن ته البته حق بجانب سمجهو وڃيها، پنهنجن ڪتابن جي معتبر

سندن ۽ عبارتن کي پاڻ ڪونه مڃي ۽ ضعیف حوالا ۽
عبارتون لکي شیعن تي نڪتہ چینی ڪرڻ ڪهڙي
عقلمندی چئبي؟
آن خویشتن گم است کرا رهبري ڪند

جنات - جو ماتم

مومنان ڪن ڏئي ٻڌو هي آهي طرفه ماجرا
جنهن ۾ ناهي ڪذب ۽ بهتان ني ڪا افترا
آهي منهنجي خود بزرگن جي چيل هي سرگذشت
منهنجي والد جي ڪيل منهنجي ٻڌل هي مامضا
پيءُ ۽ ڇاڇو منهنجو ٻئي گڏ جي جبل جي ويا شڪار
اتفاقاً هڪ لنگان نزديڪ هـ و ماهـ عزـا
يعني آخر سال ذي الحج ستاويهين جي صبح
ڀائرن گڏ جي چئي هڪ ٻئي کي هن ڀر مدعا
۽ چيائـ اڄ تا ڏوڀهرن تائين جيڪي ٿئي شڪار
سو ڪري موٽي پوءِ ورنديسون ڏوڀهري ڏي سگها
آهي انگاسن جي لاهڻ لئي ستاويهين تعين
مومنن کي ان ۾ لهو و لعب ڪيئن آهي روا
پر ڏوڀهري ڪڍڻ اڳي موٽي ڏوڀهري تي اچي
ڇائون موٽڻ جو سبب ڪهڙو سو گهرجي برملا